

Zakon o veterinarstvu

Zakon je objavljen u "Službenom listu RCG", br. 11/2004 od 20.2.2004. godine.

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se: zarazne bolesti životinja; sprječavanje pojave, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti životinja; preventivne veterinarske mjere; obavezan obim zdravstvene zaštite životinja; zaštita dobrobiti životinja; finansiranje zdravstvene zaštite životinja; organizovanje pravnih lica za obavljanje veterinarske djelatnosti; obezbjeđivanje vršenja poslova od javnog interesa, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje veterinarske djelatnosti.

Član 2

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) životinje su: životinje za proizvodnju, životinje za klanje, kućni ljubimci, divljač, vodene životinje, kunići, pčele, sviloprelje, puževi, drugi mekušci, eksperimentalne životinje, ukrasne i egzotične životinje;

2) životinje za proizvodnju su sve životinje (uključujući ribu, reptile i vodozemce) koje se uzgajaju ili drže za proizvodnju hrane, vune, kože, krzna ili za druge farmske potrebe;

3) životinje za klanje su životinje čiji se dijelovi tijela koriste za ishranu ljudi, uključujući i akvakulturu i tovnu divljač;

4) kućni ljubimci su psi, domaće mačke, egzotične i ukrasne ptice, mali glodari, životinje iz terarijuma, životinje iz akvarijuma i druge životinje koje se uzgajaju ili odgajaju za potrebe druženja, rekreacije, zaštite ili pomoći čovjeku;

5) divljač su divlje životinje slobodne u prirodi, kao i divlji sisari i divlje ptice koje slobodno žive u zatvorenim područjima, pod sličnim uslovima kao divljač slobodna u prirodi i koje su određene propisima o divljači i lovstvu, a čije je meso upotrebljivo za ishranu ljudi i ne kolju se kao domaće životinje, već love u skladu sa propisima o lovstvu;

6) tova divljač su divlji kopneni sisari, gmizavci i divlje ptice koje se uzgajaju i kolju kao domaće životinje;

7) životinje koje žive u slobodnim vodama su ribe, rakovi, školjke i druge životinje koje žive u vodi, a koje su određene propisima iz oblasti ribarstva, koje se izlovljavaju iz svojih prirodnih sredina i čije se meso i tkiva koriste za ishranu ljudi;

8) životinje akvakulture su ribe, rakovi i školjke sa farmi, uključujući i one koje su ulovljene radi gajenja na farmi;

9) proizvod akvakulture je proizvod koji se dobija od životinja akvakulture, bilo da je namijenjen za uzgoj na farmi, kao što su jaja i oplođena jaja ili za ishranu ljudi;

10) ribe, rakovi i školjke podrazumijevaju sve ribe, rakove i školjke u bilo kojem stadijumu razvoja;

11) eksperimentalne životinje su životinje koje su korišćene ili će se koristiti u eksperimentima;

12) eksperiment je svaka upotreba životinje u eksperimentalne ili druge naučne svrhe koja joj može nanijeti bol, patnju, duševni bol ili trajnu povredu, uključujući svaku aktivnost koja će ili koja može rezultirati rađanjem životinje u bilo kojem od tih stanja, ali isključujući namjerne bolne metode ubijanja ili obilježavanja životinja koje su prihvaćene u savremenoj praksi (tzv. humane metode). Eksperiment počinje kada se životinja po prvi put priprema za upotrebu i završava se kada se više neće vršiti dalje opservacije za taj eksperiment. Eliminacija bola, patnje, duševnog bola ili trajnog oštećenja uspješnom upotrebom anestezije ili analgezije ili drugim metodama ne znači upotrebu životinja van okvira ove definicije. U ovu definiciju ne spada neeksperimentalna, poljoprivredna ili klinička veterinarska praksa;

13) priplodne životinje su životinje muškog i ženskog pola namijenjene za razmnožavanje;

14) uzgoj rasnih životinja označava uzgoj rasnih ženki i mužjaka, donatora jajnih ćelija, oplođenih jajnih ćelija i sperme, objekte za uzgoj rasnih životinja, centre za vještačko osjemenjavanje, matična jata živine, matična jata riba, uzgajališta pčelinjih matica;

15) identifikacija životinja je postupak individualnog obilježavanja životinja u cilju identifikacije i kontrole kretanja, i to: ušnim markicama, tetovažama, mikročipovima ili na drugi trajan način, kao i prikupljanje svih podataka u jedinstveni informacioni sistem;

16) vlasnik ili držalac životinje je svako fizičko ili pravno lice odgovorno za životinju ili zaduženo za životinju, bilo privremeno ili stalno;

17) proizvodi životinjskog porijekla (u daljem tekstu: proizvodi) su svi proizvodi koji se dobijaju od životinja, kao i jaja za nasad, sperma, jajne ćelije, oplođene jajne ćelije;

18) namirnice životinjskog porijekla (u daljem tekstu: namirnice) su sve ono što čovjek koristi za ishranu u neprerađenom, obrađenom ili prerađenom stanju, a potiče od životinja;

19) sirovine životinjskog porijekla (u daljem tekstu: sirovine) su sastavni dijelovi tijela životinja u neprerađenom stanju, izuzev namirnica;

20) klanica je svaki registrovani objekat, uključujući i objekte za prenos i sakupljanje životinja prije klanja u kojem se obavlja komercijalno klanje životinja u skladu sa odredbama ovog zakona;

21) proizvodnja namirnica je dobijanje, priprema, obrada, prerada, naknadna prerada, ambalažiranje, preambalažiranje i pakovanje namirnica koje se obavlja u objektima registrovanim za proizvodnju;

22) namirnica u prometu je ona za koju veterinarski inspektor, na osnovu veterinarskog pregleda, na mjestu porijekla utvrdi da ne postoje smetnje za stavljanje u promet i odobri utovar i transport iz registrovanog objekta;

23) promet namirnica je držanje namirnica radi prodaje, uključujući ponude za prodaju ili bilo kakav drugi oblik prenosa, besplatno ili ne, kao i prodaju, distribuciju i druge oblike prenosa;

24) promet životinja, proizvoda, sirovina i otpadaka životinjskog porijekla označava uvoz, tranzit, izvoz, prodaju ili bilo kakav prenos roba na treća lica;

25) trgovac životinjama (u daljem tekstu: trgovac) je pravno ili fizičko lice koje ispunjava propisane uslove za kupovinu ili prodaju životinja, izuzev životinja iz člana 13 stav 5 ovog zakona;

26) tranzit je svaki prenos pošiljaka životinja, namirnica, sirovina, proizvoda, medicinskih proizvoda i medicinskih sredstava, hrane za životinje i otpadaka preko graničnih prelaza Crne Gore u/iz druge države;

27) medicinski proizvodi i medicinska sredstva za upotrebu u veterinarskoj medicini (u daljem tekstu: veterinarski lijekovi) su sve materije ili kombinacije materija pripremljene i namijenjene za liječenje ili sprječavanje oboljenja životinja. Pod lijekovima se smatraju i sve materije ili kombinacije materija koje se mogu primijeniti na životinjama u cilju utvrđivanja dijagnoze ili u cilju poboljšanja ili promjene fizioloških funkcija;

28) rezidue su ostaci farmakološki aktivnih materija ili njihovih metabolita, kao i ostaci drugih supstanci koji se prenose na namirnice životinjskog porijekla i koji mogu biti štetni za zdravlje ljudi;

29) otpaci životinjskog porijekla (u daljem tekstu: otpaci) su tijela životinja i njihovi dijelovi koji nijesu namijenjeni ili nijesu podobni za ishranu ljudi, kao i namirnice i proizvodi koji nijesu podobni za ljudsku ishranu;

30) otpadne vode su vode koje nastaju u objektima za uzgoj životinja, klanicama i drugim objektima za obradu, preradu i sakupljanje sirovina, namirnica i otpadaka i zahtijevaju posebnu tehnologiju odvoda i prečišćavanja;

31) hrana za životinje su sve materije ili proizvodi, uključujući i aditive, bilo da su prerađeni, djelimično prerađeni ili neprerađeni, namijenjeni za ishranu životinja oralnim putem;

32) veterinarski pregled i kontrola je svaka fizička kontrola i/ili administrativna formalnost koja se primjenjuje na životinjama, sirovinama, proizvodima, namirnicama, hrani za životinje, otpacima i objektima u cilju direktne ili indirektno zaštite zdravlja ljudi ili životinja;

33) mjesto porijekla je prostor ili objekat u kojem je obavljen veterinarski pregled i nakon toga izdato veterinarsko uvjerenje ili potvrda;

34) zarazne bolesti životinja su bolesti koje su određene zoosanitarnim kodeksom Međunarodne organizacije za zdravlje životinja (OIE);

35) zoonoze su sve bolesti ili infekcije koje se prirodnim putem mogu prenijeti sa životinje na čovjeka i obrnuto;

36) epizootija ili epidemija zarazne bolesti su brojni slučajevi zarazne bolesti koji su, u smislu učestalosti slučajeva, vremena, mjesta i zahvaćene životinjske vrste, premašili očekivani broj slučajeva;

37) zaraženo područje je područje gdje je utvrđen jedan ili više izvora zaraze i gdje postoji mogućnost širenja zaraze;

38) ugroženo područje je područje na koje se zaraza sa zaraženog područja može prenijeti i gdje postoji mogućnost širenja zaraze;

39) objekat je prostorija neophodna za uzgoj životinja ili prostorija ili pogon gdje se obrađuju ili prerađuju namirnice, proizvodi, sirovine, otpaci i hrana za životinje;

40) objekat za uzgoj životinja sa neprovjerenim ili sumnjivim epizootološkim uslovima je objekat gdje propisana ispitivanja životinja nijesu obavljena ili objekat vlasnika životinja koji se bavi nedozvoljenim i nekontrolisanim prometom životinja i proizvoda;

41) veterinarsko higijeničarska služba (VHS) je pravno lice koje obavlja poslove u okviru izvorne nadležnosti opštine;

42) neškodljivo uklanjanje je propisani postupak neškodljivog uklanjanja leševa, konfiskata, određenih nejestivih nusproizvoda klanja, rasijecanja, obrade i prerade mesa, ribe, divljači, mlijeka, jaja, meda i proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih pripremi hrane za životinje ili industrijskoj upotrebi kada se iz veterinarskih razloga i zbog zaštite zdravlja ljudi ne smiju ili ne mogu iskoristiti daljom preradom, a koje se obavlja u odobrenim objektima za neškodljivo uklanjanje, zakopavanjem u stočnim grobljima, jamama - grobnicama ili spaljivanjem;

43) eutanazija je usmrćivanje životinja bez nanošenja patnji;

44) veterinarski radnici su veterinari i pomoćno veterinarsko osoblje - tehničari i bolničari;

45) veterinar je doktor veterinarske medicine, odnosno diplomirani veterinar koji ima veterinarsku licencu;

46) veterinarska licenca je dozvola za obavljanje veterinarskih djelatnosti propisanih ovih zakonom;

47) pravna lica označavaju pravna lica iz oblasti veterinarstva, odnosno koja obavljaju veterinarsku djelatnost i koja su organizovana kao: veterinarska ambulanta, veterinarska klinika, veterinarska ambulanta za kućne ljubimce, stočarsko-veterinarski centar za reprodukciju, centar za embriotransfer, specijalistička veterinarska laboratorija, Nacionalni veterinarski institut i Veterinarska komora;

48) ovlašćena laboratorija je laboratorija koja ispunjava propisane uslove za obavljanje određenih poslova iz oblasti veterinarstva i koja je ovlašćena od strane ministarstva za vršenje tih poslova;

49) hitna veterinarska pomoć je pružanje neophodne pomoći u slučajevima direktne opasnosti po život životinje;

50) veterinarska usluga je djelatnost koju obavlja veterinar unutar ili van pravnog lica u cilju obezbjeđenja zdravlja životinje, za potrebe preventive ili uzgoja, za veterinarsko ispitivanje ili inspekciju i za intervencije u reprodukciji ili za druge svrhe, izuzev aktivnosti koje se izvode u okviru obaveznog obima zdravstvene zaštite životinja;

51) veterinarsko javno zdravstvo obuhvata poslove iz djelokruga kontrole životinja, namirnica i proizvoda, kao i veterinarsku zaštitu okoline, a koji su direktno ili indirektno u ulozi zaštite zdravlja ljudi od zoonoza, od drugih bolesti i štetnih rezidua koje se putem namirnica mogu prenijeti na ljude i ugroziti zdravlje ljudi;

52) uputstvo u pisanoj formi je uputstvo koje donosi pravno lice ili drugo pravno lice ovlašćeno da vrši poslove u skladu sa ovim zakonom.

1. Veterinarska djelatnost

Član 3

Veterinarska djelatnost u smislu ovog zakona obuhvata:

- 1) zaštitu i poboljšanje zdravlja životinja;
- 2) zaštitu životinja od zaraznih i drugih bolesti;
- 3) otkrivanje i dijagnostikovanje bolesti i liječenje oboljelih životinja;
- 4) sprovođenje programa mjera zdravstvene zaštite životinja;
- 5) obezbjeđivanje mjera za zaštitu stanovništva od zoonoza, alimentarnih infekcija i trovanja, sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje ovih bolesti, kao i sprječavanje prenošenja ovih bolesti sa životinja na čovjeka;
- 6) kontrolu radi obezbjeđivanja zdravstvene ispravnosti sirovina i namirnica, briga o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i sprječavanje pojave ostataka štetnih materija u namirnicama kontrolom na mjestu uzgoja životinja, proizvodnje, prerade i skladištenja sirovina;
- 7) kontrolu radi obezbjeđivanja zdravstvene ispravnosti hrane za životinje na mjestu proizvodnje, prerade i skladištenja;
- 8) kontrolu radi obezbjeđivanja zdravstvene ispravnosti vode za napajanje životinja;
- 9) obezbjeđivanje reprodukcije životinja sa stanovišta zdravstvene zaštite životinja;

10) obezbjeđivanje mjera zaštite životne sredine od zagađenja uzročnicima oboljenja životinja, kao i higijenskih uslova i ispravnosti životne sredine u pogledu zaštite zdravlja životinja;

11) zaštita životinja od mučenja i patnje, kao i staranje o dobrobiti životinja;

12) proizvodnju, promet i kontrolu medicinskih proizvoda i medicinskih sredstava za upotrebu u veterinarskoj medicini;

13) poslove dezinfekcije, dezinsekcije, deratizacije, dezodoracije i dekontaminacije;

14) obilježavanje životinja u cilju identifikacije i kontrole kretanja;

15) veterinarsku edukaciju, prosvjećivanje i obavješćivanje javnosti.

Član 4

Upravne i sa njima povezane stručne poslove koji se odnose na praćenje i sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje određenih zaraznih bolesti životinja, sprovođenje veterinarske preventive kod životinja, proizvoda životinjskog porijekla, sirovina, otpadaka, namirnica životinjskog porijekla, hrane za životinje, sjemena za vještačko osjemenjivanje, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija u unutrašnjem prometu i prometu preko granice Republike Crne Gore, sprovođenje obaveznog obima zdravstvene zaštite životinja, obezbjeđenje vršenja poslova od javnog interesa, utvrđivanje ispunjenosti veterinarsko-sanitarnih uslova za obavljanje veterinarske djelatnosti i davanje dozvola za obavljanje te djelatnosti, vršenje inspekcijskog nadzora u oblasti veterinarske djelatnosti i druge poslove utvrđene zakonom izvršava organ uprave nadležan za poslove veterinarstva (u daljem tekstu: organ uprave).

2. Prava i obaveze vlasnika životinja i drugih lica

Član 5

Vlasnici životinja imaju pravo na zdravstvenu zaštitu životinja.

Fizička i pravna lica imaju obavezu čuvanja zdravlja životinja i zdravlja ljudi od bolesti i infekcija prenosivih između ljudi i životinja i od posljedica rezidua štetnih materija u namirnicama životinjskog porijekla.

Veterinar je dužan da pruži hitnu veterinarsku pomoć.

Fizička i pravna lica imaju obavezu da omoguće izvođenje veterinarskih pregleda i kontrola, uzimanje materijala potrebnog za ispitivanja, kao i sprovođenje drugih propisanih mjera.

Fizička i pravna lica moraju odmah obavijestiti nadležno pravno lice ili veterinarsku inspekciju ako utvrde da postoji opasnost po zdravlje životinja ili, u vezi sa tim, opasnost za zdravlje ljudi i da u određenom roku daju neophodne podatke o obavljenoj zdravstvenoj zaštiti životinja i sprovedenim mjerama, kao i da im omoguće da se uvjere u vjerodostojnost dobijenih podataka.

Vlasnici ili držaoci životinja moraju voditi propisanu evidenciju brojnog i zdravstvenog stanja životinja.

Vlasnici životinja imaju pravo da slobodno biraju veterinara, izuzev u slučajevima iz člana 12 stav 1 tačka 3, čl. 21 i 22, kao i člana 64 tač. 2, 7 i 8 ovog zakona.

Vlasnik životinje ima pravo da bude informisan o mogućnostima pružanja stručne veterinarske pomoći, cijeni veterinarske usluge, kao i o mogućim posljedicama.

Sadržinu, oblik i način vođenja evidencije iz stava 6 ovog člana propisuje ministarstvo nadležno za poslove veterinarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo).

3. Međunarodne obaveze

Član 6

Međunarodne obaveze u vezi sa sprječavanjem pojave, otkrivanjem, suzbijanjem i iskorjenjivanjem zaraznih bolesti životinja u međunarodnom prometu životinja, proizvoda, sirovina, namirnica, hrane za životinje i otpadaka životinjskog porijekla i predmeta kojima se mogu prenijeti zarazne bolesti izvršavaju se u skladu sa međunarodnim konvencijama i drugim međunarodnim sporazumima.

II. ZARAZNE BOLESTI ŽIVOTINJA

A. VRSTE ZARAZNIH BOLESTI ŽIVOTINJA

Član 7

Zarazne bolesti životinja zbog kojih se sprovode opšte i posebne preventivne mjere, kao i druge mjere propisane ovim zakonom, prema vrsti uzročnika i mjerama potrebnim za njihovo sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje, klasifikuju se u bolesti liste A, bolesti liste B i ostale bolesti, u skladu sa kodeksom Međunarodne organizacije za zdravlje životinja (OIE) i epizootiološkom situacijom.

Lista A obuhvata naročito opasne zarazne bolesti koje imaju mogućnost veoma naglog i brzog širenja, bez obzira na državne granice.

Bolesti sa liste A izazivaju velike negativne socio-ekonomske posljedice za zemlju i/ili ugrožavaju opstanak određene životinjske vrste i ugrožavaju međunarodnu trgovinu životinjama i proizvodima životinjskog porijekla.

Lista B obuhvata zarazne bolesti koje mogu izazvati negativne socio-ekonomske posljedice i/ili negativne posljedice za javno zdravlje unutar zemlje, kao i negativne posljedice u međunarodnoj trgovini životinjama i proizvodima životinjskog porijekla.

Ostale bolesti obuhvataju manje opasne zarazne bolesti.

Zoonoze su bolesti ili infekcije koje se pod prirodnim okolnostima prenose sa životinja na ljude i obrnuto.

Detaljnu klasifikaciju bolesti iz ovog člana, način obavještanja, prijavljivanja i mjere koje treba preduzimati propisuje Ministarstvo.

B. SPRJEČAVANJE POJAVE ZARAZNIH BOLESTI ŽIVOTINJA

Član 8

Zaštita životinja od zaraznih bolesti i zaštita od zoonoza, u smislu ovog zakona, obaveza je vlasnika životinja, odnosno držalaca životinja koji su privremeno ili trajno zaduženi za životinje, pravnih lica, veterinarske inspekcije, državnih organa uprave i organa lokalne samouprave, drugih pravnih lica, kao i bilo kojih drugih lica koja posumnjaju da je životinja oboljela od bilo koje zarazne bolesti precizirane ovim zakonom.

Član 9

Lica koja se aktivno bave uzgojem životinja ili proizvodnjom proizvoda animalnog porijekla, odnosno koja dolaze u direktan kontakt sa životinjama, namirnicama, sirovinama, proizvodima ili otpacima moraju imati osnovno znanje o zaraznim bolestima životinja, o sprječavanju njihove pojave, prenošenju na ljude i o propisima koji regulišu zaštitu od zaraznih bolesti životinja, u skladu sa programima koje utvrđuje organ uprave.

1. Obavezne opšte preventivne mjere koje sprovode vlasnici životinja

Član 10

Obavezne opšte preventivne mjere za zaštitu životinja od zaraznih bolesti koje moraju sprovesti vlasnici životinja i druga pravna i fizička lica obuhvataju:

- 1) obezbjeđivanje higijenski ispravne vode za piće, vode za napajanje i hrane za životinje;
- 2) obezbjeđivanje i održavanje propisanih higijenskih uslova u objektima za uzgoj životinja i u drugim prostorijama i pogonima gdje se životinje drže;
- 3) obezbjeđivanje higijene pri porođajima i muži;
- 4) obezbjeđivanje minimuma veterinarskih uslova na javnim mjestima gdje se sakupljaju životinje, u prevoznim sredstvima za prevoz životinja, proizvoda, sirovina, namirnica, otpadaka i hrane za životinje, u oborima i na pašnjacima i u prostorijama za sakupljanje životinja, klanje životinja i za sakupljanje, obradu, preradu i skladištenje sirovina, namirnica, otpadaka i hrane za životinje;
- 5) obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti namirnica i veterinarsko-sanitarnih uslova za njihovu proizvodnju i stavljanje u promet;
- 6) sprječavanje unošenja uzročnika zaraznih bolesti u prostorije za uzgoj životinja;
- 7) sprovođenje veterinarskih mjera u objektima za uzgoj životinja;
- 8) sprovođenje postupka sa leševima životinja i drugim otpacima, otpadnim vodama, izlučevinama i urinom na propisan način;
- 9) obezbjeđivanje preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u objektima, na javnim površinama i u prevoznim sredstvima;
- 10) druge opšte mjere propisane ovim zakonom.

2. Posebne preventivne mjere koje sprovode pravna lica

Član 11

Radi ranog otkrivanja i sprječavanja pojave zaraznih bolesti životinja, jedna ili više posebnih preventivnih mjera mogu se sprovesti zavisno od prirode bolesti i potencijalne opasnosti, i to:

- 1) upoznavanje sa osnovnim znanjima iz oblasti veterinarske medicine vlasnika životinja i drugih lica;
- 2) popis i identifikacija životinja;
- 3) dijagnostička i druga ispitivanja;
- 4) utvrđivanje uzroka uginuća;
- 5) zatvaranje imanja u slučaju sumnje na zarazno oboljenje životinja;
- 6) vakcinacija i serumizacija (imunoprofilaksa) i zaštita lijekovima (hemoprofilaksa);
- 7) dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija;
- 8) kontrola neškodljivog uklanjanja leševa životinja, konfiskata i otpadaka;
- 9) kontrola neškodljivog uklanjanja ili higijenizacija otpadnih voda i izlučevina iz objekata;
- 10) uništavanje rezervoara infekcije i sprječavanje prenošenja uzročnika zaraznih bolesti putem vektora;
- 11) druge posebne preventivne mjere propisane ovim zakonom.

Za sprovođenje mjera iz stava 1 ovog člana Ministarstvo donosi Operativni program o zdravstvenoj zaštiti životinja (u daljem tekstu: Operativni program) i druge programe zdravstvene zaštite životinja.

Na kraju svake, za sljedeću godinu, Ministarstvo donosi Operativni program kojim utvrđuje vrstu preventivne vakcinacije, dijagnostička i druga ispitivanja koja će se obaviti u Republici Crnoj Gori (u daljem tekstu: Republika) kako bi se obezbijedili zadovoljavajući epizootiomološki uslovi i obezbijedili zahtjevi prometa.

Operativni program se objavljuje u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Programima iz stava 2 ovog člana utvrđuju se i rokovi za njihovo sprovođenje, načini izvještavanja o preduzetim mjerama, subjekti koji će ih sprovesti, način finansiranja, kao i drugi uslovi za sprovođenje utvrđenih mjera.

3. Posebne preventivne mjere protiv zoonoza

Član 12

Obavezne posebne preventivne mjere za zaštitu zdravlja ljudi od zoonoza obuhvataju:

- 1) sistematsko sprječavanje, otkrivanje i suzbijanje zoonoza kod životinja;
- 2) sprovođenje preventivnih mjera za zaštitu veterinaru, veterinarskih tehničara, vlasnika životinja i drugih ljudi koji mogu doći u posredan ili neposredan kontakt sa inficiranim životinjama, namirnicama, proizvodima, sirovinama ili otpacima;
- 3) obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti namirnica i sprječavanje nedozvoljenog prometa zaraženih životinja i zdravstveno neispravnih namirnica, proizvoda, sirovina i otpadaka koji mogu predstavljati rizik za zdravlje ljudi, veterinarskim pregledima i kontrolama životinja, namirnica, proizvoda, sirovina i otpadaka;
- 4) sprječavanje kontaminacije sirovina, proizvoda i namirnica u objektima za proizvodnju namirnica i ostalim objektima.

Mjere iz stava 1 ovog člana sprovode se na osnovu godišnjeg i dugoročnog programa zaštite ljudi od zoonoza koji sadrži rokove, vrijeme sprovođenja mjera, način sprovođenja mjera i način finansiranja.

Programe iz stava 2 ovog člana donosi Ministarstvo i ministarstvo nadležno za poslove zdravlja.

4. Registracija, kontrola i prijava objekata, prevoznika, sabirnih centara, trgovaca i životinja

Član 13

Pod veterinarskom kontrolom su: životinje; sirovine; hrana za životinje; proizvodi i namirnice u proizvodnji i prometu; voda za napajanje životinja; otpadne vode i otpaci; objekti, sredstva, pribor i oprema za njihov uzgoj, sakupljanje, proizvodnju, obradu, doradu, preradu, transport i skladištenje, kao i prevoznici i trgovci.

Objekti, prevoznici i trgovci iz stava 1 ovog člana moraju ispunjavati propisane veterinarsko-sanitarne uslove i biti registrovani za obavljanje odgovarajuće djelatnosti.

Pod veterinarskom kontrolom su i životinje na sajmovima, pijacama, prodavnicama i drugim prodajnim i sabirnim mjestima, na izložbama, sportskim takmičenjima, volijerima i gaterima za divlje životinje, dagonima i drugim javnim mjestima gdje se sakupljaju životinje.

Fizička i pravna lica koja se bave uzgojem, čuvanjem, prodajom, transportom i prometom životinja, proizvodnjom, preradom, skladištenjem i prodajom proizvoda, sirovina, namirnica, otpadaka i hrane za životinje moraju, u roku od sedam dana, organu uprave prijaviti životinje, objekat i opremu, kao i svaku promjenu u vezi sa njima.

Vlasnik psa mora, u roku od sedam dana, obavijestiti pravno lice koje vodi registar pasa o nabavci psa, kao i o uginuću, oduzimanju, bjekstvu i bilo koju drugu promjenu u vezi sa psom.

Kupovina šteneta se mora prijaviti najkasnije do navršenih četiri mjeseca života.

Odredba stava 4 ovog člana se ne primjenjuje za držanje pojedinačnih vrsta kućnih ljubimaca (do pet odraslih životinja) niti se primjenjuje na uzgoj kućnih ptica, akvarijumskih riba, ukrasne peradi i malih glodara.

Bliže uslove iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

C. SUZBIJANJE I ISKORJENJIVANJE ZARAZNIH BOLESTI ŽIVOTINJA

1. Pojava zarazne bolesti životinja, odnosno sumnje na zaraznu bolest životinja

Član 14

Kada se pojavi zarazna bolest životinja ili kada se utvrde znaci bolesti na osnovu kojih se sumnja da je životinja oboljela ili uginula od zarazne bolesti, vlasnik, odnosno držalac te životinje dužan je da:

- 1) odmah o tome obavijesti najbliže pravno lice ili veterinarskog inspektora;
- 2) odvoji zdrave od životinja za koje se sumnja da su oboljele;
- 3) ne dozvoli ulazak neovlašćenih lica u dvorište, odnosno objekat;
- 4) ne izvodi ili izgoni životinju van dvorišta, odnosno objekta;
- 5) sačuva uginulu životinju do dolaska veterinara;
- 6) omogući klinički pregled, uzimanje materijala za dijagnostičko ispitivanje, uključujući ubijanje, odnosno sanitarno klanje životinja, kao i sprovođenje epizootiološkog istraživanja.

Smatra se da postoji sumnja na zaraznu bolest ako se među životinjama istog dvorišta, obora, stada, jata ili pčelinjaka pojave uzastopno dva ili više slučajeva oboljenja sa istim ili sličnim znacima ili kada nastupi naglo uginuće životinja bez vidljivog uzroka.

2. Utvrđivanje zarazne bolesti životinja

Član 15

Veterinar koji posumnja na zaraznu bolest životinja dužan je da vlasniku ili držaocu životinje izda uputstvo u pisanoj formi o propisanim veterinarskim mjerama, preduzme mjere neophodne za potvrdu ili isključivanje sumnje u pogledu bolesti, odnosno za utvrđivanje uzroka uginuća životinje i sprječavanje širenja bolesti, o čemu obavještava veterinarsku inspekciju.

Veterinar koji dostavlja materijale za ispitivanje sumnje na zaraznu bolest životinja mora obezbijediti odgovarajući transport uzorkovanog materijala tako da se spriječi svaka opasnost širenja zarazne bolesti tim putem ili propadanje materijala.

Način obavještavanja o sumnji i utvrđivanju zarazne bolesti, način transporta materijala, mjere koje preduzima veterinar i mjere za utvrđivanje zaraznih bolesti životinja propisuje Ministarstvo.

3. Obavještavanje o zaraznim bolestima životinja

Član 16

Na osnovu prijave o zaraznoj bolesti životinja ili o sumnji na zaraznu bolest životinja veterinarski inspektor vrši epizootiološko ispitivanje.

Veterinarski inspektor mora obavijestiti nadležnu zdravstvenu ustanovu o sumnji ili postojanju zoonoze.

4. Mjere

Član 17

Kada se utvrdi postojanje zarazne bolesti i dok postoji opasnost od nje, Ministarstvo naređuje, prema prirodi zarazne bolesti i stepenu opasnosti u zaraženom i ugroženom području, jednu ili više sljedećih mera:

- 1) izdvajanje zdravih od oboljelih životinja;

2) zatvaranje oboljelih životinja i zatvaranje zaraženih dvorišta u kojima je zarazna bolest utvrđena;

3) zabranu ili ograničenje kretanja životinja, vozila i ljudi;

4) zabranu iznošenja iz zaraženih dvorišta i objekata životinja, proizvoda, sirovina i otpadaka, kao i drugih predmeta kojima se mogu prenijeti uzročnici zaraznih bolesti;

5) sanitarno klanje, odnosno ubijanje zaraženih životinja ili životinja sumnjivih na zaraznu bolest, s tim što se životinja prethodno mora omamiti na human i stručan način;

6) odlaganje leševa ubijenih ili zaklanih životinja, zaraženog materijala i njihovo neškodljivo uništavanje;

7) zabranu održavanja sajмова, pijaca, izložbi, dogona, otkupnih mjesta i drugih smotri životinja;

8) zabranu klanja zaraženih životinja ili životinja za koje se sumnja da su zaražene;

9) popis i obilježavanje životinja;

10) zabranu ili ograničavanje pripusta životinja, kao i dobijanja, obrade, uskladištenja i korišćenja sjemena za vještačko osjemenjavanje, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija;

11) vakcinaciju, dijagnostička ispitivanja i liječenje životinja;

12) ograničenje kretanja lica koja dolaze u dodir sa zaraženim, odnosno životinjama za koje se sumnja da su zaražene, proizvodima, sirovinama i otpacima od zaraženih životinja;

13) zatvaranje i blokiranje zaraženih naselja i područja;

14) kastraciju zaraženih životinja;

15) dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju štala, obora, dvorišta, pašnjaka, napajališta i drugih mjesta na kojima se nalaze oboljele životinje ili životinje za koje se sumnja da su zaražene, kao i predmeta koji su bili u dodiru sa oboljelom ili na zarazu sumnjivom životinjom;

16) neškodljivo uklanjanje i uništavanje hrane za životinje, prostirke, izlučevina i drugih materijala iz objekata koji se ne mogu čišćenjem i dezinfekcijom učiniti neškodljivim;

17) zatvaranje pasa i mačaka i uništavanje pasa i mačaka lutalica na human način.

U slučaju pojave bolesti sa liste A, pri sprovođenju mjera iz stava 1 ovog člana, organ uprave može da zatraži pomoć od organa državne uprave nadležnog za poslove policije i organa nadležnog za poslove odbrane.

O mjerama koje se sprovode prilikom ograničavanja kretanja ljudi i sprovođenja dezinfekcije ljudi obavještava se nadležna zdravstvena služba.

Član 18

U slučaju pojave bolesti sa liste A, Ministarstvo utvrđuje granicu zaraženog i ugroženog područja, a organ uprave formira ekipe veterinarskih radnika koje upućuje u zaraženo ili ugroženo područje kada na tom području nema dovoljno veterinarskih radnika ili kada postoji potreba za angažovanjem većeg broja veterinarskih radnika.

Ako postoji opasnost da se zarazna bolest unese na teritoriju Republike, Ministarstvo može na ugroženom području narediti da se:

1) na određenim mjestima (saobraćajni putevi, mostovi, skele i sl.) sprovodi kontrola prometa životinja, proizvoda, sirovina i otpadaka;

2) na određenoj teritoriji zabrani, ograniči ili uslovno dozvoli dovoz životinja, proizvoda, sirovina i otpadaka;

3) sprovodi dezinfekcija fizičkih lica i prevoznih sredstava.

Član 19

Način određivanja zaraženog i ugroženog područja, detaljnije mjere utvrđivanja, sprječavanja širenja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti, uslove i prestanak važenja mjera iz člana 17 ovog zakona, kao i način saopštavanja i obavješćavanja, odjave i prijave zarazne bolesti propisuje Ministarstvo.

Zarazna bolest je prestala kad od ozdravljenja, uginuća ili ubijanja posljednje oboljele životinje i poslije izvršene završne dezinfekcije protekne najduži inkubacioni period za tu zaraznu bolest, osim u slučajevima kada je stručnim veterinarskim standardima drukčije određeno.

U vanrednom ili ratnom stanju, u prirodnim i drugim nesrećama, koje izazivaju oboljenja većeg broja životinja ili kod pojave epizootija, Ministarstvo može narediti pravnim licima i veterinarima hitno sprovođenje posebnih stručnih mjera i zadataka.

Član 20

U slučajevima iz člana 19 stav 3 ovog zakona (rat, epizootija, prirodne nesreće koje izazivaju oboljenje većeg broja životinja) Ministarstvo predlaže Vladi Republike Crne Gore donošenje sljedećih mjera:

1) mobilizaciju veterinaru i građana za sprovođenje propisanih mjera zdravstvene zaštite životinja;

2) mobilizaciju opreme, lijekova i prevoznih sredstava u skladu sa posebnim propisima i privremenu upotrebu zemljišta i zgrada radi sprovođenja propisanih mjera zdravstvene zaštite životinja;

3) korišćenje zemljišta i objekata u svrhu neškodljivog uklanjanja leševa ubijenih ili uginulih životinja, hrane, prostirke, otpadaka i drugog zaraženog materijala zakopavanjem, spaljivanjem ili na neki drugi način;

4) posebne zadatke svim veterinarskim organizacijama, a po potrebi i drugim pravnim licima i državnim organima radi sprovođenja propisanih mjera zdravstvene zaštite životinja.

III. PREVENTIVNE VETERINARSKE MJERE

A. PREVENTIVNE MJERE U PROMETU

1. Uvjerjenje o zdravstvenom stanju životinja

Član 21

Životinje moraju biti identifikovane (obilježene) na propisan način.

Životinje u prometu mora pratiti propisano uvjerenje nadležnog pravnog lica o zdravstvenom stanju životinja.

Uvjerenjem o zdravstvenom stanju životinja iz stava 2 ovog člana potvrđuje se zdravstveno stanje životinje i da u mjestu porijekla te životinje nije utvrđeno prisustvo zaraznih bolesti životinja koje se prenose tom vrstom životinja, kao i ostali propisani uslovi.

Uvjerenje o zdravstvenom stanju životinja se izdaje za određeni vremenski period.

Vlasnik životinja plaća naknadu za izdavanje uvjerenja iz stava 2 ovog člana.

Bliže uslove za identifikaciju (obilježavanje) životinja, uslove za izdavanje, sadržaj i obrazac uvjerenja o zdravstvenom stanju životinje, kao i visinu naknade propisuje Ministarstvo.

2. Veterinarsko uvjerenje ili potvrda za pošiljke proizvoda

Član 22

Proizvod u prometu mora biti označen na propisan način.

Proizvod u prometu mora pratiti propisano veterinarsko uvjerenje ili potvrda.

Uvjerenjem ili potvrdom iz stava 2 ovog člana potvrđuje se zdravstvena ispravnost proizvoda i potvrđuje se da u mjestu porijekla tog proizvoda nije utvrđeno prisustvo zaraznih bolesti koje se mogu prenijeti tim proizvodima, kao i ostali propisani uslovi.

Veterinarsko uvjerenje ili potvrda iz stava 2 ovog člana izdaje se na određeni vremenski period.

Vlasnik proizvoda plaća naknadu za izdavanje uvjerenja ili potvrde iz stava 2 ovog člana.

Bliže uslove za označavanje proizvoda, uslove za izdavanje, sadržaj i obrazac uvjerenja ili potvrde iz stava 2 ovog člana, kao i visinu naknade propisuje Ministarstvo.

3. Veterinarski uput

Član 23

Bolesne, povrijeđene i životinje čije su osnovne životne funkcije ugrožene mogu se uputiti u klanicu samo pod propisanim uslovima.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana vlasnik životinje mora posjedovati veterinarski uput umjesto uvjerenja o zdravstvenom stanju životinja.

Konačni veterinarski pregled ovih životinja se vrši u klanicama.

Klanje životinja iz stava 1 ovog člana se mora obezbijediti u najbližoj registrovanoj klanici koja ispunjava propisane uslove.

Prije transporta životinje u klanicu iz stava 4 ovog člana, sve propisane veterinarske mjere moraju biti sprovedene.

Vlasnik životinje mora imati propisani veterinarski uput i za životinje koje će se uputiti u klanicu iz objekata sa neprovjerenim ili sumnjivim epizootičkim uslovima.

Vlasnik životinje plaća naknadu za izdavanje uputa iz stava 2 ovog člana.

Bliže uslove za izdavanje, sadržaj i obrazac uputa iz stava 2 ovog člana, kao i način vođenja evidencije o izdatim uputima i visinu naknade propisuje Ministarstvo.

Član 24

Pravna lica koja su registrovana za obavljanje poslova iz oblasti lovstva dužna su da obezbijede uslove za privremeni smještaj i veterinarski pregled divljači, poslije ulova i odstrela, radi dobijanja uvjerenja o zdravstvenom stanju, odnosno potvrde o zdravstvenoj ispravnosti pošiljke.

Član 25

Pravna i fizička lica koja se bave otkupom ili preradom kože obavezna su da vode evidenciju o porijeklu otkupljenih koža.

Kože koje potiču od životinja zaklanih bez prethodnog veterinarskog pregleda, odnosno od uginulih životinja moraju biti vidno obilježene rednim brojem evidencije.

Pravna i fizička lica koja se bave sakupljanjem, otkupom i prometom kože, od svake kože iz stava 2 ovog člana, dostavljaju uzorak ovlašćenoj laboratoriji radi ispitivanja na bedrenicu (antrax).

Uzorak se obilježava istim brojem kao i koža od koje potiče.

Način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

4. Veterinarsko označavanje zdravstvene ispravnosti namirnica

Član 26

Namirnice u prometu moraju biti na propisan način označene ili sertifikovane.

Bliže uslove za označavanje i sertifikaciju namirnica donosi Ministarstvo.

5. Veterinarski pregledi i kontrola u prometu životinja, namirnica, sirovina, proizvoda i otpadaka

Član 27

Promet životinja, namirnica, proizvoda, sirovina i otpadaka je dozvoljen samo kada je obavljen veterinarski pregled na mjestu proizvodnje, odnosno porijekla i ako je obezbijedena njihova identifikacija i mogućnost praćenja i kada su ispunjeni drugi propisani uslovi.

U transportu željeznicom, vodenim, vazdušnim i drumskim sredstvima transporta, utovar, pretovar i istovar pošiljki iz stava 1 ovog člana je dozvoljen samo na mjestima koji ispunjavaju propisane uslove.

Prevozna sredstva u kojima se prevoze pošiljke iz stava 1 ovog člana moraju biti očišćena i dezinfikovana na propisan način.

Bliže uslove iz st. 1, 2 i 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

6. Zabrana prometa

Član 28

Kada se pojavi zarazna bolest životinja sa liste A ili kada postoji neposredna opasnost po zdravlje ljudi i životinja, Ministarstvo naređuje ograničavanje ili zabranu prometa životinja, namirnica, sirovina, proizvoda, otpadaka, hrane za životinje, veterinarskih lijekova i medicinske opreme.

Izuzetno od odredbe stava 1 ovog člana, Ministarstvo može, prije donošenja akta iz stava 1 ovog člana, izdati uputstvo za sprovođenje hitnih mjera kako bi se izbjegla neposredna opasnost po zdravlje ljudi ili zdravlje životinja.

7. Saglasnost za okupljanje i prodaju

Član 29

Nadležni organi lokalne samouprave izdaju dozvolu za organizovanje izložbi, zoološki vrt, ocjenjivanje i takmičenje životinja, za različite priredbe sa putujućim životinjama (cirkusi, putujući zoološki vrtovi, itd.) i za organizovanu prodaju životinja i sirovina, proizvoda i namirnica van poslovnih prostora, uz saglasnost organa uprave.

8. Zadaci u transportu i nezgodama tokom transporta

Član 30

Vlasnici životinja i prevoznici životinja, namirnica, sirovina, proizvoda i otpadaka moraju obezbijediti propisane uslove za transport i omogućiti izvršenje inspekcijskog pregleda.

Nezgodu koja se dogodi tokom transporta životinja, namirnica, sirovina, proizvoda i otpadaka, prevoznik mora prijaviti policiji, a ona obavještava najbliže veterinarsko pravno lice koje je dužno da pruži hitnu veterinarsku pomoć povrijeđenim životinjama.

Prevoznik ili njegov zastupnik je obavezan da obezbijedi potrebne uslove kako bi se sprovele potrebne mjere zaštite životinja, namirnica, proizvoda, sirovina i otpadaka.

Životinje koje nijesu sposobne za dalji prevoz treba odmah usmrtiti na human način. Veterinarsko higijeničarska služba (u daljem tekstu: VHS) ili drugo pravno lice koje je ovlašćeno za odlaganje otpadaka mora organizovati transport uginulih ili ubijenih životinja, oštećenih namirnica, sirovina, proizvoda i otpadaka, o trošku prevoznika.

Prevoznik mora obezbijediti zamjenu prevoznog sredstva za prevoz životinja koje su sposobne za dalji transport, kao i neoštećenih sirovina, proizvoda, otpadaka i namirnica sa mjesta nesreće.

Izuzetno, u slučajevima nepostojanja organizovane VHS ili drugog ovlašćenog pravnog lica za odlaganje otpadaka, prevoznik mora organizovati transport uginulih ili ubijenih životinja, oštećenih namirnica, sirovina, proizvoda i otpadaka, kao i njihovo neškodljivo zbrinjavanje po uputstvu i pod kontrolom pravnog lica ili veterinarske inspekcije.

Bliže uslove iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

9. Međunarodni transport

Član 31

Prevoz životinja, namirnica, sirovina, proizvoda, veterinarskih lijekova i medicinske opreme, hrane za životinje i otpadaka u međunarodnom transportu mora se odvijati isključivo na graničnim prelazima na kojima postoji organizovana veterinarska kontrola i koji ispunjavaju najosnovnije higijensko-tehničke i radne uslove.

Životinje, namirnice, sirovine, proizvodi, veterinarski lijekovi i medicinska oprema, hrana za životinje i otpaci podliježu obaveznoj veterinarskoj kontroli na graničnim prelazima.

Pošiljke iz stava 2 ovog člana mora pratiti propisana međunarodna veterinarska potvrda (certifikat), osim ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Utovar, pretovar, istovar i skladištenje životinja, namirnica, sirovina, proizvoda, veterinarskih lijekova i medicinske opreme, hrane za životinje i otpadaka se sprovodi pod veterinarskom kontrolom, u skladu sa propisanim uslovima.

Uvoz, tranzit i skladištenje životinja, namirnica, sirovina, proizvoda, veterinarskih lijekova i medicinske opreme, hrane za životinje i otpadaka odobrava se nakon prethodne veterinarske kontrole i pregleda svake pojedinačne pošiljke na granici, shodno propisanim uslovima za njihov uvoz, tranzit, odnosno skladištenje.

Izuzetno od odredbe stava 5 ovog člana, uvoz i tranzit kućnih ljubimaca se odobrava bez prethodnog veterinarskog pregleda i kontrole ukoliko životinje prati odgovarajuće veterinarsko uvjerenje (certifikat).

Uvoz, tranzit i skladištenje drugih predmeta koji mogu biti prenosioci zaraznih bolesti (lovački i ribolovački trofeji, serumi, mikroorganizmi, itd.) odobrava se nakon prethodne veterinarske kontrole i pregleda svake pojedinačne pošiljke na granici, shodno propisanim uslovima za njihov uvoz, tranzit, odnosno skladištenje.

Za uvoz stranih (alohtonih) živih životinjskih vrsta uvoznik mora, u skladu sa propisima, pribaviti saglasnost ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

Za pošiljke iz stava 2 ovog člana koje se izvoze izdaje se potvrda o zdravstvenom stanju prilikom izvoza (certifikat), na obrascu koji je propisan za zemlju uvoznicu, prilikom utovara u mjestu porijekla pošiljke, a veterinarski inspektor na granici je ovjerava prilikom izlaska pošiljke preko graničnog prelaza.

Potvrda o zdravstvenom stanju pošiljke iz stava 9 ovog člana, izdaje se na štampanom obrascu u skladu sa odgovarajućim modelom za potvrde koje izdaju međunarodne organizacije, OIE i Komisija Evropske Unije ili u skladu sa obrascem koju propisuje zemlja uvoznica.

Bliže uslove iz st. 1, 3, 4, 5 i 7 ovog člana i obrazac potvrde iz stava 9 ovog člana propisuje, a granične prelaze iz stava 1 ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Član 32

Pri uvozu životinja, namirnica, sirovina, proizvoda, veterinarskih lijekova, hrane za životinje i otpadaka životinjskog porijekla moraju se obaviti propisani veterinarski pregledi i ispitivanja.

Uvezene životinje uvoznik mora poslije uvoza da drži u karantinu radi ispitivanja.

Mjesto karantina, vrstu ispitivanja i uslove u pogledu držanja životinja u karantinu određuje organ uprave.

Za životinje koje se uvoze radi učešća u sportskim takmičenjima u trajanju od najviše 15 dana i na izložbama i sajmovima, kao i za kopitare, papkare, pernatu živinu i kuniće koji se uvoze da se neposredno zakolju, organ uprave može odrediti da ne moraju biti u karantinu, ako je epizootiološka situacija u zemlji izvoznici takva da ne prijeti opasnost od unošenja zaraznih bolesti životinja.

Uvoz i unos živih za životinje patogenih mikroorganizama je zabranjen.

Izuzetno, organ uprave može dozvoliti uvoz mikroorganizama naučno-istraživačkim organizacijama isključivo za naučno-istraživačke svrhe.

Vrste pregleda, kontrole i mjesto ispitivanja iz stava 1 ovog člana, kao i bliže uslove trajanja karantina propisuje Ministarstvo.

10. Objekti i životinje iz drugih zemalja

Član 33

Uvoz životinja dozvoljen je samo ukoliko su ispunjeni propisani uslovi u pogledu zdravstvene zaštite, zaštite od mučenja i transporta životinja.

Uvoz namirnica, sirovina, proizvoda, hrane za životinje i otpadaka se odobrava samo iz onih objekata koji ispunjavaju propisane uslove, koji su registrovani u EU i koji su pod kontrolom nadležnog organa.

Izuzetno, organ uprave može odobriti uvoz iz stava 2 ovog člana iz drugih objekata onda kada se utvrdi da su propisi, standardi, proizvodnja i nadzor koje vrši zemlja izvoznica najmanje ekvivalentni propisima Republike i da je garantovana najmanje ekvivalentna zaštita potrošača.

Organ uprave može izvršiti pregled u cilju provjere objekata iz stava 3 ovog člana. Troškove pregleda snosi uvoznik.

Član 34

Odredbe čl. 31, 32 i 33 ovog zakona primjenjuju se i na slobodne carinske zone i carinska skladišta.

B. PREVENTIVNE MJERE U PROIZVODNJI I PROMETU PROIZVODA, SIROVINA, NAMIRNICA I HRANE ZA ŽIVOTINJE

1. Veterinarska kontrola

Član 35

Proizvodnja, stavljanje u promet, promet, skladištenje i distribucija proizvoda, sirovina, namirnica, otpadaka životinjskog porijekla i hrane za životinje; proizvodnja u kojoj se koriste sirovine i namirnice u neobrađenom ili neprerađenom obliku, kao i meso i mesne prerađevine; klanje životinja, priprema, obrada, prerada, dorada, ambalažiranje i preambalažiranje i pakovanje sirovina, namirnica, hrane za životinje i ostalih proizvoda, kao i skladištenje i distribucija onih proizvoda, sirovina, namirnica i hrane za životinje kojima se može prenijeti zarazna bolest dozvolice se samo u objektima za koje je organ uprave izdao rješenje o ispunjenosti veterinarsko-sanitarnih uslova, odnosno koji su registrovani i kojima je organ uprave izdao registracioni broj i odredio način kontrole.

Za obavljanje djelatnosti u objektima iz stava 1 ovog člana mora se obezbijediti Program analize opasnih i kritičnih kontrolnih tačaka (HACCP), kao i Program dobre proizvođačke prakse (GMP), koji će sprovesti stručno lice raspoređeno za vršenje tih poslova.

U objektima iz stava 1 ovog člana pod veterinarskom kontrolom su proizvodnja, stavljanje u promet, promet, skladištenje i distribucija proizvoda, sirovina, namirnica i hrane za životinje, kao i prostorije, oprema, pogoni, interna kontrola u objektu (NASSR, GMP i dr.), dokumentacija i propisana evidencija.

Pod veterinarskom kontrolom su i prevozna sredstva koja se koriste u objektima registrovanim za utovar, odnosno istovar proizvoda, sirovina, namirnica, otpadaka i hrane za životinje.

Pod veterinarskom kontrolom u proizvodnji i prometu sirovina, namirnica i hrane za životinje, kao i drugih proizvoda su i životinje, sirovine, proizvodi, namirnice, hrana za životinje, otpaci, otpadne vode, čvrsto i tečno đubrivo i upotreba proizvoda i materija koje dolaze u kontakt sa namirnicama i materijal za pakovanje.

Pod veterinarskom kontrolom su i uslovi za zdravstvenu ispravnost sirovina, namirnica, hrane za životinje, kao i drugih proizvoda u proizvodnji i prometu.

Bliže uslove za registraciju, proizvodnju, stavljanje u promet i promet sirovina, proizvoda, namirnica, hrane za životinje, otpadaka, otpadnih voda, čvrstog i tečnog đubriva i način vršenja kontrole iz ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 36

Klanje životinja čije se meso koristi za javnu potrošnju obavlja se u klanicama koje ispunjavaju propisane uslove.

Životinje iz stava 1 ovog člana, odnosno njihovo meso podliježu obaveznoj veterinarskoj kontroli.

Kod individualnog klanja kopitara i velikih (krupnih) papkara za potrebe sopstvenog domaćinstva vlasnik je dužan da prijavi klanje nadležnom pravnom licu, najmanje 24 sata prije klanja.

Bliže uslove iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 37

Klanje životinja i proizvodnja namirnica i hrane za životinje van registrovanih objekata odobrava se samo u izuzetnim slučajevima.

Bliže uslove iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 38

Zdravstvena ispravnost namirnica i hrane za životinje utvrđuje se na osnovu veterinarskih kontrola objekata, životinja za klanje, sirovina, namirnica i hrane za životinje, kao i dokumentacije i evidencije.

Kada se na osnovu kontrola iz stava 1 ovog člana i drugim pretragama utvrdi da se životinja ne može klati, zabranjuje se klanje, životinja se na propisan način obilježava i naređuju se propisane mjere.

Kada se na osnovu kontrola i drugim pretragama utvrdi da sirovine, namirnice ili hrana za životinje zdravstveno ne odgovaraju, rješenjem se zabranjuje njihova dalja proizvodnja i stavljanje u promet i naređuju se propisane mjere za otklanjanje uzroka nedostataka, propisno osposobljavanje sirovina, namirnica ili hrane za životinje ili, po potrebi, uništenje.

Kada se zabrani klanje životinja i kada se utvrdi da sirovine, namirnice i hrana za životinje zdravstveno ne odgovaraju, vlasnik životinja za klanje ili vlasnik sirovina, namirnica i hrane za životinje ima pravo da zahtijeva ponovni pregled, izuzev u slučajevima utvrđivanja patogenih mikroorganizama.

Ponovni pregled obavlja komisija koju formira organ uprave.

Zahtjev iz stava 4 ovog člana mora se odmah podnijeti veterinarskom inspektoru koji je obavio veterinarsku kontrolu i ustanovio zdravstvenu neispravnost.

Veterinarski inspektor iz stava 6 ovog člana mora, u roku od 24 sata, obavijestiti organ uprave o zahtjevu vlasnika za ponovni pregled i podnijeti kompletnu dokumentaciju o prethodno obavljenom pregledu.

Rezultat ponovljenog pregleda je konačan.

Troškove ponovnog pregleda snosi organ uprave kada su rezultati u korist stranke, u suprotnom, troškovi padaju na teret stranke.

2. Izgradnja, klasifikacija i registracija objekata

Član 39

Projektna dokumentacija potrebna za izgradnju ili rekonstrukciju objekata iz člana 35 stav 1 ovog zakona mora biti u skladu sa veterinarsko-sanitarnim uslovima koji se odnose na pojedine vrste tih objekata.

Veterinarsko-sanitarnu saglasnost organ uprave daje na osnovu podnijetog zahtjeva investitora, odnosno vlasnika objekta iz stava 1 ovog člana, dozvole za lokaciju i druge dokumentacije koju izdaju nadležni organi u skladu sa propisima o građenju.

Veterinarsko-sanitarne uslove iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 40

Objekti iz člana 35 stav 1 ovog zakona razvrstavaju se prema namjeni kao objekti za proizvodnju hrane i ostali objekti.

Objekti iz stava 1 ovog člana koji ispunjavaju propisane veterinarsko-sanitarne uslove registruju se kod organa uprave.

Objekti iz stava 1 ovog člana koji ne ispunjavaju sve propisane veterinarsko-sanitarne uslove mogu se registrovati za obavljanje samo onih poslova za koje su ispunjeni veterinarsko-sanitarni uslovi.

Bliže uslove za razvrstavanje objekata iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 41

Zahtjev za utvrđivanje ispunjenosti veterinarsko-sanitarnih uslova za objekte iz člana 40 ovog zakona podnosi se organu uprave.

Organ uprave, rješenjem, formira komisiju koja vrši pregled objekta, s najmanje tri člana koja moraju biti veterinari.

Rješenje o veterinarsko-sanitarnoj saglasnosti donosi organ uprave na osnovu mišljenja komisije iz stava 2 ovog člana.

Upis objekta iz člana 40 ovog zakona u registar objekata vrši organ uprave na osnovu rješenja kojim se određuje registracioni broj, način kontrole, odobrava vršenje određenih poslova u proizvodnji i prometu, uključujući i ograničenja, po potrebi.

Troškove pregleda koje vrši komisija iz stava 2 ovog člana snosi podnosilac zahtjeva.

Sadržinu registra i postupak upisa u registar iz stava 4 ovog člana bliže propisuje Ministarstvo.

3. Ostaci štetnih i zabranjenih materija u životinjama, sirovinama, namirnicama i hrani za životinje

Član 42

Veterinari, vlasnici životinja i druga pravna i fizička lica moraju preduzimati mjere radi sprječavanja posljedica koje mogu nastati upotrebom štetnih materija u sirovinama, namirnicama i hrani za životinje i sprovođiti propisane preventivne mjere.

Ministarstvo može, na osnovu analize rizika, narediti zabranu stavljanja u promet, promet i povlačenje iz prometa namirnica, sirovina, otpadaka i hrane za životinje koja sadrži određene štetne materije, kao i narediti zabranu upotrebe određenih štetnih materija.

Poseban program sistematske kontrole (monitoringa) životinja, sirovina, namirnica i hrane za životinje, na sadržaj ostataka štetnih materija i kontrolu upotrebe zabranjenih materija donosi Ministarstvo.

4. Obezbeđivanje zdravstvene ispravnosti hrane za životinje

Član 43

Pravna lica i preduzetnici koji su registrovani za proizvodnju, skladištenje ili promet hrane za životinje moraju obezbijediti zdravstvenu ispravnost hrane za životinje u svim fazama proizvodnje, skladištenja i prometa.

Zabranjen je promet zdravstveno neispravne hrane za životinje.

Pravna lica i preduzetnici koji su registrovani za proizvodnju hrane za životinje moraju, prije stavljanja u promet hrane za životinje, obezbijediti propisana laboratorijska ispitivanja hrane za životinje u ovlašćenoj laboratoriji koja utvrđuje da li hrana za životinje ispunjava propisane uslove zdravstvene ispravnosti.

Hrana za životinje kojoj je istekao rok upotrebe naveden u deklaraciji može se, uz odobrenje veterinarskog inspektora, iskoristiti za svrhu koju je utvrdila ovlašćena laboratorija, nakon prethodnog laboratorijskog pregleda uzorka koji je potvrdio da je hrana za životinje zdravstveno ispravna.

Radi sprječavanja pojavljivanja zaraznih bolesti životinja putem ishrane, zabranjeno je korišćenje otpadaka hrane (pomija) i otpadaka hrane koja potiče iz međunarodnog transporta ili otpadaka hrane koja potiče iz zaraženog ili ugroženog područja opasnim zaraznim bolestima životinja.

Korišćenje otpadaka hrane (pomija) za ishranu životinja u domaćinstvima koja uzgajaju i kolju životinje za sopstvene potrebe dozvoljeno je samo uz prethodnu termičku obradu.

Sakupljanje, transport i obrada otpadaka hrane iz stava 6 ovog člana obavezno podliježe veterinarskoj kontroli.

Otpaci hrane (pomije) moraju se transportovati vozilom i kontejnerima kod kojih ne postoji mogućnost prosipanja, curenja ili kontaminacije i koji su propisno očišćeni i dezinfikovani poslije upotrebe.

Bliže uslove zdravstvene ispravnosti hrane za životinje, kao i uslove za korišćenje otpadaka hrane, vrstu i način transporta otpadaka hrane propisuje Ministarstvo.

Član 44

Hranu za životinje u prometu mora pratiti veterinarska potvrda ili drugi odgovarajući propisani dokument o zdravstvenoj ispravnosti.

Bliže uslove za izdavanje, sadržinu i obrazac veterinarske potvrde i drugih odgovarajućih dokumenata propisuje Ministarstvo.

Član 45

Pod veterinarskom kontrolom su hrana za životinje i objekti za proizvodnju i skladištenje hrane za životinje namijenjene prometu, a u slučaju sumnje na zaraznu bolest životinja ili sumnje u zdravstvenu ispravnost hrane za životinje i objekti vlasnika, odnosno držaoca životinja.

C. PREVENTIVNE MJERE U REPRODUKCIJI ŽIVOTINJA

1. Uslovi

Član 46

Objekti za uzgoj priplodnih životinja moraju biti slobodni od određenih zaraznih bolesti životinja.

Vlasnik objekta za uzgoj priplodnih životinja mora obezbijediti sistematsko praćenje zdravstvenog stanja i reproduktivne sposobnosti priplodnih životinja, kao i dobijanja, proizvodnje, skladištenja i prometa sjemena životinja, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija u skladu sa propisanim uslovima, kao i minimum uslova za očuvanje oplodne sposobnosti.

Zarazne bolesti životinja iz stava 1 ovog člana, uslove za zdravstvenu ispravnost sjemena životinja, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija, kao i minimum uslova za očuvanje oplodne sposobnosti propisuje Ministarstvo.

2. Dobijanje, skladištenje i stavljanje u promet

Član 47

Dobijanje, skladištenje i stavljanje u promet sjemena životinja, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija mogu obavljati samo pravna lica koja ispunjavaju propisane uslove i koja su registrovana za obavljanje te djelatnosti.

Pravna lica iz stava 1 ovog člana moraju voditi propisanu evidenciju o dobijanju, skladištenju i stavljanju u promet sjemena životinja, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija.

Uslove za obavljanje djelatnosti iz stava 1 i sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

3. Osjemenjavanje

Član 48

Poslove osjemenjavanja životinja obavljaju pravna lica koja ispunjavaju propisane uslove, odnosno koja su registrovana za obavljanje te djelatnosti.

Bliže uslove iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

4. Parenje i pripust

Član 49

Pravna lica iz čl. 47 i 48 ovog zakona obavezna su da vrše sistematski monitoring zdravstvenog stanja i reproduktivne sposobnosti priplodnih životinja u parenju i pripustu, kontrolišu evidenciju pripusta i obavještavaju organ uprave o svakoj sumnji na polne ili druge zarazne bolesti, kao i o svim manama konstitucije koje su u vezi sa zdravljem životinja.

5. Obavješćavanje

Član 50

Prilikom svakog utvrđivanja oboljenja priplodnih životinja koje podrazumijeva trajnu reproduktivnu smetnju ili kod utvrđivanja zdravstvene neispravnosti sjemena životinja, jajnih ćelija ili oplođenih jajnih ćelija, vlasnik objekta za uzgoj priplodnih životinja mora obezbijediti sprovođenje propisanih mjera.

Pravna lica koja vrše osjemenjavanje dužna su da obavijeste organ uprave o rezultatima plodnosti na svom području.

Bliže mjere iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

D. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

1. Prava i obaveze

Član 51

Pravna i fizička lica su obavezna da preduzimaju preventivne mjere radi zaštite životne sredine od posljedica koje mogu nastati kod uzgoja, proizvodnje, prerade, prometa i upotrebe životinja, proizvoda, namirnica, sirovina, hrane za životinje i otpadaka.

Preventivne mjere zaštite životne sredine iz stava 1 ovog člana obuhvataju:

1) obezbjeđivanje odgovarajućeg uklanjanja, prerade, obrade i upotrebe otpadaka, tečnog i čvrstog đubriva;

2) obezbjeđivanje odgovarajućeg skladištenja otpadaka, čvrstog i tečnog đubriva;

3) određivanje postupka zdravstveno ispravnog uklanjanja izlučevina životinja i otpadnih voda;

4) svođenje rizika od infekcije na najmanju moguću mjeru određivanjem odgovarajućih higijenskih uslova u objektima za uzgoj životinja i okolini (higijenski uslovi, mikroklima, ograničenja u vezi sa sadržajem amonijaka, uklanjanje otpadaka i izlučevina, čišćenje i dezinfekcija);

5) utvrđivanje ispravnosti proizvoda, đubriva, prerađenog đubriva i komposta;

6) sprječavanje kontaminacije podzemnih voda uzročnicima zaraznih i parazitskih bolesti.

2. Postupanje sa leševima životinja i otpacima

Član 52

Leševi životinja i otpaci moraju se preraditi, obraditi ili uništiti u objektima namijenjenim za preradu, obradu ili uništenje leševa životinja i otpadaka.

Zabranjeno je bacanje leševa životinja u rijeke ili druge vodene tokove ili odvođe, kao i ostavljanje na putevima, otvorenim prostorima, u šumi ili na nekom drugom mjestu.

Leševi životinja moraju se bezbjedno odstraniti na način koji ne predstavlja rizik za zdravlje drugih životinja, zdravlje ljudi, kao i za zagađenje okoline.

Vlasnik životinja mora, na propisan način, prijaviti uginuće životinje veterinarsko higijeničarskoj službi (VHS) ili drugom ovlašćenom pravnom licu i njima predati leš uginule životinje.

Veterinarsko higijeničarska služba (VHS) ili drugo ovlašćeno pravno lice će, nakon prijema prijave o uginuću životinje, obezbijediti transport leša životinje od mjesta uginuća do objekta namijenjenog za obdukciju, preradu, obradu ili uništenje, obezbijediti na propisan način sakupljanje otpadaka, higijensko održavanje i dezinfekciju mjesta uginuća, vozila i opreme.

Kada se sumnja da je životinja uginula od zarazne bolesti i kod sistematskog utvrđivanja uzroka uginuća potrebno je za uginulu životinju utvrditi uzrok uginuća.

Pravna i fizička lica koja obavljaju djelatnosti u toku kojih nastaju otpaci moraju na propisan način obezbijediti odvoz otpadaka do najbližeg sabirnog mjesta ili objekta za preradu otpadaka.

Bliže uslove o prijavi uginuća životinje, transportu, postupanju sa životinjskim otpacima propisuje Ministarstvo.

3. Zakopavanje leševa životinja

Član 53

U slučajevima kada ne postoji organizovana VHS ili drugo ovlašćeno pravno lice iz člana 52 ovog zakona, leševi životinja se mogu zakopati ili spaliti na stočnom groblju ili jami-grobnici, koje ispunjava propisane uslove.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana vlasnik životinje mora obezbijediti transport leša životinje od mjesta uginuća do mjesta zakopavanja ili spaljivanja po uputstvu i strogim nadzorom veterinarskog inspektora ili pravnog lica.

Način zakopavanja i spaljivanja, kao i uslove koje moraju ispunjavati stočna groblja i jame-grobnice propisuje Ministarstvo i ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine.

IV. ZAŠTITA DOBROBITI ŽIVOTINJA

Član 54

Zabranjeno je zlostavljati i mučiti životinje tokom uzgoja, držanja, korišćenja, upotrebe za rad ili posebnih oblika dresure.

Vlasnik ili držalac životinje mora sa životinjom humano postupati i životinju zaštititi od patnji i bolova i pravovremeno zatražiti veterinarsku pomoć.

Životinjama se mora osigurati odgovarajuća zdravstveno ispravna hrana i voda.

Životinje se tokom prevoza i prilikom klanja ne smiju izlagati mučenju i patnji.

Prostori i objekti u kojima su smještene životinje moraju biti primjereni vrsti i kategoriji životinja i opremljeni tako da mogu zadovoljiti njihove biološke potrebe.

Bolesnoj ili povrijeđenoj životinji mora se, što je moguće prije, pružiti odgovarajuća veterinarska pomoć i neophodna njega, osim ako bolest ili povreda nije takva da životinju treba odmah na human način usmrtniti.

Naučno-istraživački eksperimenti na životinjama mogu se obavljati samo u veterinarskim, zdravstveno-medicinskim, farmaceutskim i drugim naučnim ustanovama, a životinje se tokom eksperimenta ne smiju izlagati mučenju i patnji.

V. OBAVEZNI OBIM ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA

Član 55

Republika obezbjeđuje obavezni obim zdravstvene zaštite životinja od zaraznih bolesti, i to:

1) sistematski monitoring statusa zaraznih bolesti životinja (dijagnostička ispitivanja, terenska, laboratorijska i patoanatomska ispitivanja), kao i vakcinaciju životinja u skladu sa Operativnim programom iz člana 11 ovog zakona;

2) u slučaju sumnje na zarazne bolesti iz ovog zakona, izvršiće se dijagnostička ispitivanja, terenska i laboratorijska, kao i patoanatomska dijagnostika u cilju potvrđivanja bolesti ili otklanjanja sumnje;

3) sprječavanje pojave zaraznih bolesti životinja kod prirodnih katastrofa i drugih nesreća;

4) sprječavanje širenja zaraznih bolesti sa liste A u slučaju njihove pojave u susjednim državama ili u Republici;

5) laboratorijska i patoanatomska ispitivanja radi dijagnostikovanja zaraznih bolesti koje propisuje Ministarstvo i za koje je potrebno odmah utvrditi uzrok uginuća;

6) proučavanje epizootičke situacije, razvijanje i uvođenje novih laboratorijskih metoda za dijagnostiku i kontrolu, kao i primjenu novih veterinarsko-medicinskih dostignuća, novih propisa, postupaka, odnosno metoda stručnog rada;

7) obavezne veterinarske kontrole iz ovog zakona;

8) pripremu epidemioloških studija i analiza rizika u vezi sa unošenjem zaraznih bolesti životinja na teritoriju Republike, ispitivanja o optimalnim ekonomskim mjerama, kao i utvrđivanje finansijskih planova za sprovođenje mjera propisanih u slučajevima zaraznih bolesti životinja;

9) formu veterinarskih uvjerenja, uputa, potvrda i drugih obrazaca iz ovog zakona;

10) adekvatne zalihe vakcina, dijagnostikuma, dezinficijenasa i drugih sredstava za sprječavanje, utvrđivanje i suzbijanje zaraznih bolesti životinja;

11) organizovanje i izvođenje kurseva o osnovnim znanjima iz oblasti veterinarske medicine vlasnicima životinja i drugim licima;

12) neprekidnu veterinarsku aktivnost u terenskoj i laboratorijskoj dijagnostici zaraznih bolesti životinja za koje je potrebno odmah utvrditi zaraznu bolest ili uzrok uginuća;

13) stručno usavršavanje veterinaru i veterinarskih tehničara;

14) nadoknadu štete za životinje koje su ubijene, zaklane ili uginule usljed naređenih mjera i za predmete i sirovine oštećene ili uništene usljed naređenih mjera;

15) identifikaciju i kontrolu kretanja životinja.

Ministarstvo može donijeti program o zdravstvenoj zaštiti životinja, posebno za svaku mjeru iz stava 1 ovog člana, ako je to potrebno.

1. Naknade

Član 56

Naknada štete pripada vlasniku životinje koja je ubijena ili zaklana, za stvari i sirovine koje su oštećene, pokvarene ili uništene prilikom sprovođenja mjera određenih za suzbijanje zaraznih bolesti sa liste A i posebno određenih zaraznih bolesti i zoonoza, kao i za uginule životinje za koje je potvrđeno da su uginule od zaraznih bolesti sa liste A i posebno određenih zaraznih bolesti i zoonoza:

1) ako je vlasnik životinje odmah obavijestio o pojavi zarazne bolesti ili sumnje na zaraznu bolest nadležno veterinarsko pravno lice ili veterinarskog inspektora;

2) kada je obavezna preventivna vakcinacija izvedena u propisanim vremenskim rokovima i izvršena dijagnostička i druga ispitivanja životinja prema Operativnom programu;

3) ako su sprovedene i druge propisane i određeno preventivne mjere, kao i mjere za suzbijanje bolesti.

Naknada štete iz stava 1 ovog člana vlasniku životinje ne pripada ako je dopremio životinje iz zaraženog ili ugroženog područja bez posjedovanja uvjerenja o zdravstvenom stanju ili ako se bolest pojavila tokom uvoza životinje ili tokom propisanih ispitivanja životinja u međunarodnom prometu.

Posebno određene zarazne bolesti i zoonoze iz stava 1 ovog člana određuje Ministarstvo.

2. Postupak isplate naknade

Član 57

Visina naknade štete iz člana 56 stav 1 ovog zakona se određuje prema tržišnoj vrijednosti životinje, sirovine ili predmeta u momentu izvršenja mjere. Ako je ubijena ili zaklana životinja,

uništene ili oštećene stvari i sirovine u potpunosti ili djelimično još uvijek upotreblijive, odšteta se umanjuje za vrijednost upotreblijivog dijela.

Postupak za naknadu štete iz stava 1 ovog člana pokreće vlasnik životinje, zahtjevom za naknadu štete.

Zahtjev i potrebna dokumentacija se podnose organu uprave u roku od 30 dana od dana uručenja zapisnika o nastaloj šteti.

Član 58

O pravu vlasnika na naknadu štete odlučuje organ uprave, rješenjem.

O visini štete iz člana 57 ovog zakona odlučuje se na osnovu dobijenog nalaza vještaka veterinarske struke ili komisije koju formira organ uprave.

U slučaju da vlasnik životinje nije saglasan sa visinom procijenjene štete, može u roku od 30 dana od dana prijema rješenja iz stava 1 ovog člana da podnese zahtjev nadležnom sudu za utvrđivanje naknade štete.

Postupak i potrebnu dokumentaciju za isplatu naknade štete, kao i uslove koji se odnose na vještaka i komisiju iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

VI. FINANSIRANJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA, NAKNADE I TROŠKOVI

1. Finansiranje obaveznog obima zdravstvene zaštite životinja

Član 59

Sredstva za sprovođenje obaveznog obima zdravstvene zaštite životinja iz člana 55 ovog zakona obezbjeđuju se iz budžeta Republike.

2. Naknade i troškovi

Član 60

Sredstva ostvarena po osnovu naknada za: veterinarsko-sanitarne preglede koje izvršava veterinarska inspekcija; izdavanje rješenja o ispunjavanju veterinarsko-sanitarnih uslova, odnosno dozvola za rad pravnih lica i objekata i za izdavanje dozvola za uvoz, tranzit i izvoz su prihod budžeta Republike.

Sredstva ostvarena po osnovu naknada za izvršene veterinarske poslove iz člana 64 tač. 6 i 7 ovog zakona, kao i sredstva ostvarena po osnovu izvršenih poslova dezinfekcije na graničnim prelazima u iznosu od 80% prihod su izvršioca poslova, a u iznosu od 20% prihod su Veterinarske komore.

Iznos naknada za veterinarsko-sanitarne preglede koje izvršava veterinarska inspekcija, kao i naknade iz stava 2 ovog člana i način njihovog obračunavanja i plaćanja utvrđuje Vlada Republike Crne Gore.

VII. PRAVNA LICA U OBLASTI VETERINARSTVA

Član 61

Pravna i fizička lica koja obezbijede uslove u pogledu kadra, prostora (objekat), tehničkih uslova, higijene i uslova u pogledu opreme mogu osnivati pravna lica radi obavljanja veterinarske djelatnosti, u skladu sa ovim zakonom.

Uslove za obavljanje veterinarske djelatnosti iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Smatra se da pravna lica ispunjavaju propisane uslove u pogledu prostora i ako zaključe ugovor o zakupu prostora sa drugim pravnim ili fizičkim licem.

Ispunjenost uslova iz stava 2 ovog člana utvrđuje, odnosno izdaje dozvolu za obavljanje veterinarske djelatnosti organ uprave.

Registar pravnih lica koja ispunjavaju uslove, odnosno koja imaju dozvolu iz stava 4 ovog člana vodi organ uprave.

Sadržinu registra i postupak upisa u registar iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 62

Na cijelom epizootiološkom području Republike mora se obezbijediti zdravstvena zaštita životinja.

Ako na pojedinim područjima Republike ne postoji organizovana zdravstvena zaštita životinja, organ uprave preduzima potrebne mjere da se obezbijedi odgovarajuća zdravstvena zaštita životinja na tim područjima.

A. ORGANIZACIONI OBLICI PRAVNIH LICA

Član 63

Pravna lica iz člana 61 ovog zakona mogu se organizovati kao:

- 1) veterinarska ambulanta;
- 2) veterinarska klinika;
- 3) veterinarska ambulanta za kućne ljubimce;
- 4) stočarsko-veterinarski centar za reprodukciju i vještačko osjemenjavanje;
- 5) centar za embriotransfer životinja;
- 6) Specijalistička veterinarska laboratorija;
- 7) Nacionalni veterinarski institut;
- 8) Veterinarska komora.

Veterinarske poslove u pravnim licima iz stava 1 ovog člana može vršiti samo veterinar koji ima licencu.

1. Veterinarska ambulanta

Član 64

Veterinarska ambulanta obavlja ambulantno i na terenu sljedeće poslove, i to:

- 1) prati zdravstveno stanje životinja, predlaže i preduzima mjere za sprječavanje, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjavanje zaraznih bolesti životinja i zoonoza;
 - 2) sprovodi mjere iz Operativnog programa;
 - 3) primjenjuje mjere za sprječavanje, otkrivanje, liječenje i suzbijanje bolesti životinja van Operativnog programa, kao i saniranje povreda i vršenje hirurških intervencija na životinjama;
 - 4) specijalistička, klinička, laboratorijska, rentgenska i ostala dijagnostička ispitivanja u skladu sa stručnom orijentacijom;
 - 5) veterinarske preglede životinja;
 - 6) izdavanje uvjerenja o zdravstvenom stanju životinja i veterinarskih uputa;
 - 7) veterinarski pregled na liniji klanja, pri utovaru i istovaru pošiljki i na stočnim pijacama;
 - 8) identifikaciju (obilježavanje) životinja i vođenje registra životinja u skladu sa propisima;
 - 9) brine o zdravlju priplodnih životinja i zdravstvene sposobnosti za razmnožavanje, primjenu mjera za sprječavanje i liječenje neplodnosti, kao i osjemenjavanje i embriotransfer;
 - 10) osnovnu terensku i laboratorijsku dijagnostiku za ispitivanje zaraznih i drugih bolesti životinja;
 - 11) davanje savjeta u oblasti zdravlja životinja, patologije i ishrane životinja, uzgoja sa veterinarskog stanovišta;
 - 12) organizuje i izvodi kurseve o osnovnim znanjima iz oblasti veterinarske medicine vlasnicima životinja i drugim licima;
 - 13) nabavku veterinarskih lijekova za obavljanje veterinarskih usluga;
 - 14) izdavanje veterinarskih lijekova, sredstava za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju, hrane za životinje i dijetetskih preparata vlasnicima životinja uključujući i savjete i instrukcije o upotrebi u cilju zaštite zdravlja životinja i ljudi;
 - 15) saradnja sa komisijom za ocjenjivanje, odabir i licenciranje čistokrvnih životinja za priplod, matičnih jata riba i matica pčela;
 - 16) vršenje VHS;
 - 17) vršenje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije (DDD);
 - 18) sprječavanje kontaminacije životne sredine uzročnicima i vektorima zaraznih bolesti životinja;
 - 19) zaštite životinja od patnje;
 - 20) vodi propisanu evidenciju i dokumentaciju;
 - 21) vrši i druge poslove za koje je registrovana.
- Bliže uslove za vršenje poslova iz tač. 12, 16 i 17 ovog člana propisuje Ministarstvo.

2. Veterinarska klinika

Član 65

Veterinarska klinika obavlja stacionarno i ambulantno liječenje, zaštitu i njegu bolesnih i povrijeđenih životinja, i to:

- 1) pregled, liječenje i njegu bolesnih i povrijeđenih životinja;
- 2) laboratorijska, rentgenološka i druga specijalistička ispitivanja;
- 3) hirurške, porodiljske i druge veterinarske zahvate;
- 4) liječenje steriliteta i vještačko osjemenjavanje;
- 5) vakcinaciju pasa i mačaka protiv bjesnila, kao i drugu imunoprofilaksu;
- 6) izdavanje uvjerenja o zdravstvenom stanju životinja;

- 7) davanje savjeta vlasnicima životinja radi očuvanja zdravlja životinja;
- 8) vođenje propisane evidencije i dokumentacije;
- 9) druge poslove za koje je registrovana.

3. Veterinarska ambulanta za kućne ljubimce

Član 66

Veterinarska ambulanta za kućne ljubimce obavlja liječenje i zaštitu kućnih ljubimaca ambulantno, i to:

- 1) pregled i liječenje bolesnih i povrijeđenih kućnih ljubimaca;
- 2) laboratorijska i rentgenološka ispitivanja kućnih ljubimaca;
- 3) hirurške, porodijske i druge veterinarske zahvate na kućnim ljubimcima;
- 4) liječenje steriliteta i vještačko osjemenjavanje kućnih ljubimaca;
- 5) vakcinaciju pasa i mačaka protiv bjesnila;
- 6) vakcinaciju kućnih ljubimaca van Operativnog programa;
- 7) izdavanje uvjerenja o zdravstvenom stanju za kućne ljubimce;
- 8) davanje savjeta vlasnicima životinja radi očuvanja zdravlja životinja;
- 9) vođenje propisane evidencije i dokumentacije;
- 10) druge poslove za koje je registrovana.

4. Stočarsko-veterinarski centar za reprodukciju i vještačko osjemenjavanje

Član 67

Stočarsko-veterinarski centar za reprodukciju i vještačko osjemenjavanje obavlja sljedeće poslove:

- 1) obezbjeđuje veterinarske uslove pri dobijanju, obradi, skladištenju i prometu sjemena za vještačko osjemenjavanje, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija;
- 2) stalnu internu kontrolu zdravstvenog stanja priplodnih životinja i njihove sposobnosti za razmnožavanje, stalni interni nadzor nad dobijanjem, obradom, skladištenjem i prometom sjemena za vještačko osjemenjavanje, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija;
- 3) zdravstvenu zaštitu priplodnih životinja od zaraznih i drugih bolesti životinja;
- 4) dobijanje i presađivanje oplođenih jajnih ćelija;
- 5) pružanje stručne pomoći u sprovođenju vještačkog osjemenjavanja i suzbijanja neplodnosti.

5. Centar za embriotransfer životinja

Član 68

Centar za embriotransfer životinja obavlja sljedeće poslove:

- 1) obezbjeđivanje veterinarskih uslova pri obradi, skladištenju i prometu jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija;
- 2) dobijanje i presađivanje oplođenih jajnih ćelija;
- 3) pružanje stručne pomoći u sprovođenju vještačkog osjemenjavanja i suzbijanja neplodnosti.

Član 69

Promet jajnih ćelija, oplođenih jajnih ćelija, odnosno embriona vrši se uz veterinarsko-sanitarnu saglasnost organa uprave.

6. Specijalistička veterinarska laboratorija

Član 70

Specijalistička veterinarska laboratorija na epizootiološkom području Republike obavlja sljedeće poslove:

- 1) sistematski prati epizootiološku situaciju na epizootiološkom području;
- 2) predlaže mjere za sprječavanje, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih, parazitskih i uzgojnih bolesti životinja;
- 3) laboratorijsku (bakteriološku, serološku, virusološku, parazitološku, hemijsku, biohemijsku i radiološku) dijagnostiku;
- 4) laboratorijska ispitivanja zdravstvene i kvalitativne ispravnosti namirnica, proizvoda i sirovina;
- 5) laboratorijsko ispitivanje hrane za životinje, sirovina, dodataka hrani za životinje i vode radi utvrđivanja njihove zdravstvene i kvalitativne ispravnosti;

- 6) prati izradu i učestvuje u sprovođenju kurseva o osnovnim znanjima iz oblasti veterinarske medicine za vlasnike životinja i druga lica;
- 7) ispitivanje sjemena za vještačko osjemenjavanje životinja, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija sa aspekta zdravstvene zaštite životinja;
- 8) prati i sprovodi mjere za povećanje plodnosti životinja i učestvuje u istraživanjima u oblasti reprodukcije životinja;
- 9) prati i sprovodi mjere zaštite životinja i životne sredine od negativnih uticaja nastalih držanjem životinja;
- 10) promet seruma, vakcina i dijagnostičkih sredstava iz Operativnog programa;
- 11) o pojavi i prestanku utvrđenih zaraznih bolesti životinja odmah obavještava Ministarstvo, a u slučaju pojave zoonoza i ministarstvo nadležno za poslove zdravlja;
- 12) druge poslove za koje je registrovana.

7. Nacionalni veterinarski institut

Član 71

Nacionalni veterinarski institut, pored poslova iz člana 70 ovog zakona, obavlja i sljedeće poslove:

- 1) koordinaciju rada specijalističke veterinarske laboratorije i ovlašćenih laboratorija na jedinstvenom epizootiološkom području Republike u oblasti zdravstvene zaštite životinja;
- 2) kontroliše sprovođenje jedinstvenih metoda i postupaka laboratorijskih i dijagnostičkih ispitivanja;
- 3) provjerava rezultate laboratorijskih i dijagnostičkih ispitivanja specijalističke veterinarske laboratorije i ovlašćenih laboratorija;
- 4) izrađuje i predlaže nacionalne programe za otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti životinja i zoonoza;
- 5) izrađuje, predlaže i prati stručna rješenja zasnovana na saznanjima prakse i nauke iz oblasti higijene i tehnologije namirnica i reprodukcije životinja;
- 6) laboratorijska ispitivanja farmakoloških sredstava u veterinarstvu;
- 7) laboratorijske preglede na rezidue i druge biološki aktivne materije u mesu, namirnicama i sirovinama;
- 8) kontrolu na prisustvo radioaktivnih materija u životinjama, mesu, proizvodima i hrani za životinje;
- 9) toksikološke preglede životinja, proizvoda i hrane za životinje;
- 10) klinička i farmakološka ispitivanja lijekova i pomoćnih lijekovitih sredstava za upotrebu u veterini.

Član 72

Nacionalni veterinarski institut (u daljem tekstu: Institut) i Specijalističku veterinarsku laboratoriju (u daljem tekstu: Laboratorija) osniva Vlada Republike Crne Gore.

Aktom o osnivanju Instituta, odnosno Laboratorije utvrdiće se naročito: sjedište Instituta, odnosno Laboratorije; djelatnost, upravljanje, način unutrašnjeg organizovanja i obavljanja djelatnosti; iznos sredstava za osnivanje i početak rada Instituta, odnosno Laboratorije i način obezbjeđenja sredstava za vršenje djelatnosti Instituta, odnosno Laboratorije; način učešća osnivača u upravljanju i odlučivanju; uslovi i način izbora organa upravljanja; nadzor nad radom Instituta, odnosno Laboratorije; lica koja će obavljati poslove privremenog poslovnog organa; rok za donošenje statuta i imenovanje direktora, kao i način i uslove obezbjeđenja prostorija, opreme, sredstava za rad i stručnog kadra.

Laboratoriju za obavljanje poslova iz člana 70 ovog zakona mogu osnivati i druga pravna i fizička lica.

8. Veterinarska komora

Član 73

Radi zaštite i unapređenja stručnosti, očuvanja profesionalne etike, podizanja nivoa zdravstvene zaštite životinja, kao i zaštite profesionalnih interesa, doktori veterinarske medicine, odnosno diplomirani veterinari, koji vrše poslove na teritoriji Republike, udružuju se u Veterinarsku komoru (u daljem tekstu: Komora), kao profesionalnu organizaciju, sa pravima i obavezama utvrđenim ovim zakonom i statutom Komore.

Komora ima svojstvo pravnog lica.

Član 74

Komora obavlja sljedeće poslove:

- 1) donosi Kodeks veterinarske struke i obezbjeđuje njegovu primjenu;

2) u skladu sa Kodeksom iz tačke 1 ovog člana, stara se o ugledu profesije, disciplini pri obavljanju djelatnosti zdravstvene zaštite životinja i preduzima odgovarajuće mjere u slučaju nepridržavanja etičkih normi;

3) vodi evidenciju članstva;

4) izdaje, produžava, oduzima licence i vodi registar izdatih licenci (u daljem tekstu: registar);

5) vrši provjeru stručnosti veterinarskog kadra;

6) daje mišljenje u pripremi zakona, programa o zdravstvenoj zaštiti životinja i drugih propisa iz oblasti veterinarstva;

7) utvrđuje normative za utvrđivanje cijena veterinarskih usluga; stručno usavršavanje i stručno osposobljavanje veterinara;

8) učestvuje u postupku ustupanja poslova od javnog interesa;

9) daje mišljenje na programe za obrazovne kurseve utvrđene ovim zakonom;

10) vrši druge poslove utvrđene statutom Komore.

Sredstva za vršenje poslova iz tačke 4 ovog člana, koji su od javnog interesa, obezbjeđuju se iz budžeta Republike.

Normative za izdavanje licenci iz tačke 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 75

Upis u registar obavlja se na zahtjev doktora veterinarske medicine, odnosno diplomiranog veterinara (u daljem tekstu: veterinar).

O zahtjevu za upis u registar odlučuje organ određen statutom Komore.

Podnosilac zahtjeva dužan je da priloži dokaze o ispunjavanju uslova za upis u registar, i to: da je završio univerzitetske studije veterinarske medicine, položio stručni ispit i da je dobio licencu.

Ako se u roku od 30 dana od podnošenja zahtjeva ne odluči o zahtjevu za upis u registar uz koji su priloženi potrebni dokazi iz stava 3 ovog člana, podnosilac zahtjeva će se smatrati upisanim u registar.

Član 76

Brisanje iz registra izvršiće se u slučajevima:

1) prestanka ispunjenosti uslova za upis u registar;

2) trajnog oduzimanja licence;

3) u drugim slučajevima utvrđenim statutom Komore.

Član 77

Veterinaru koji ispunjava uslove izdaje se licenca.

Licenca je dokument kojim se veterinaru daje pravo na rad na osnovu ispunjenosti uslova, koji se odnose, naročito, na ostvarene rezultate u stručnom usavršavanju i stručnoj osposobljenosti za vršenje poslova zdravstvene zaštite životinja.

Član 78

Licenca se izdaje na period od pet godina, nakon čega se vrši provjera ispunjenosti utvrđenih uslova za produženje, odnosno oduzimanje licence.

Član 79

Veterinaru se može, privremeno ili trajno, oduzeti licenca. Privremeno oduzimanje licence, do najviše tri godine, može se izreći u sljedećim slučajevima:

1) ako se utvrdi da veterinar svojim radom može ozbiljno ugroziti zdravlje ili život životinja, odnosno ljudi;

2) ako je veterinar u postupku produžavanja licence upućen na dodatno stručno usavršavanje i osposobljavanje i do isteka licence nije pružio dokaze o ostvarenim rezultatima u stručnom usavršavanju i stručnoj osposobljenosti, kao uslova za obavljanje poslova zdravstvene zaštite životinja;

3) u slučaju nepoštovanja Kodeksa veterinarske struke;

4) u drugim slučajevima utvrđenim statutom Komore.

Trajno oduzimanje licence može se izreći u sljedećim slučajevima:

1) ako je veterinaru pravosnažnim sudskim ili drugim pravosnažnim rješenjem trajno zabranjeno ili onemogućeno obavljanje veterinarske djelatnosti;

2) u slučaju teže povrede Kodeksa veterinarske struke;

3) drugim slučajevima utvrđenim statutom Komore.

Član 80

Način izdavanja, produžavanja ili oduzimanja licence, registar licenci, evidencije, kao i organ komore koji odlučuje o izdavanju, produžavanju i oduzimanju licence bliže se uređuje statutom Komore.

Na odredbe statuta Komore kojima se uređuju pitanja iz stava 1 ovog člana saglasnost daje organ uprave.

Član 81

Komora donosi statut.

Statutom Komore bliže se uređuju:

- 1) djelokrug Komore;
- 2) organi Komore i njihov djelokrug;
- 3) način određivanja visine članarine i finansiranja rada Komore;
- 4) druga pitanja iz nadležnosti Komore.

Član 82

Sredstva za finansiranje rada Komore obezbjeđuju se iz sljedećih izvora:

- 1) članarine;
- 2) budžeta Republike za osnivanje i početak rada Komore, kao i za izvršavanje poslova od javnog interesa iz člana 74 tačka 4 ovog zakona;
- 3) po osnovu naknada iz člana 60 stav 2 ovog zakona;
- 4) donacije;
- 5) drugih izvora.

Na zahtjev Komore, pravna lica, organi državne uprave i organi lokalne uprave dužni su da dostavljaju podatke o veterinarskim radnicima i njihovom radu koji su potrebni za obavljanje djelatnosti Komore.

B. NEPREKIDNO VRŠENJE VETERINARSKIH POSLOVA

Član 83

U hitnim i drugim neodložnim potrebama pružanja veterinarske pomoći i usluga, odnosno radi obezbjeđivanja neprekidnog pružanja zdravstvene zaštite i njege životinja, nadležna pravna lica su dužna da obezbijede radno vrijeme zaposlenih duže od punog radnog vremena (dežurstvo, pripravnost), odnosno prekovremeni rad.

Član 84

Stručnu kontrolu u vršenju poslova zdravstvene zaštite životinja koje obavljaju registrovana pravna lica vrši organ uprave.

Član 85

U postupku stručne kontrole iz člana 84 ovog zakona, koja se obavlja najmanje jednom u dvije godine, utvrđuje se:

- 1) ispunjenost uslova propisanih ovim zakonom za obavljanje veterinarske djelatnosti;
- 2) osposobljenost kadrova i stepen opremljenosti;
- 3) način i efikasnost pružanja usluga;
- 4) usklađenost rada sa savremenim dostignućima veterinarske nauke i prakse i drugi elementi značajni za kvalitet rada.

Za izvršavanje poslova stručne kontrole iz stava 1 ovog člana organ uprave može obrazovati posebnu komisiju.

C. BRISANJE PRAVNIH LICA IZ REGISTRA

Član 86

Pravno lice briše se iz registra utvrđenog članom 61 stav 5 ovog zakona kada:

- 1) podnese zahtjev za brisanje iz registra;
- 2) ne ispunjava propisane uslove ili ne otkloni nedostatke u propisanom roku;
- 3) vrši veterinarsku djelatnost u suprotnosti sa propisima i Kodeksom veterinarske struke.

Na predlog komisije iz člana 85 ovog zakona, organ uprave donosi rješenje o oduzimanju dozvole za rad i brisanju veterinarskog pravnog lica iz registra.

VIII. OBEZBJEĐIVANJE VRŠENJA POSLOVA OD JAVNOG INTERESA

Član 87

Poslovi od javnog interesa iz ovog zakona su poslovi iz člana 64 stav 1 tač. 2, 7 i 8 i člana 62 stav 2 ovog zakona, kao i poslovi preventivne vakcinacije određenih kućnih ljubimaca protiv bjesnila u registrovanim veterinarskim ambulantama, veterinarskim ambulantama za kućne ljubimce i veterinarskim klinikama u objektu (u daljem tekstu: javni poslovi) vrše se preko ovlašćenih pravnih lica, u skladu sa ovim zakonom.

Javni poslovi iz stava 1 ovog člana se ustupaju pravnim licima putem javnog konkursa koji raspisuje organ uprave i neposredno rješenjem organa uprave.

Član 88

Javni poslovi iz člana 87 ovog zakona koji se ustupaju na izvršavanje pravnim licima putem javnog konkursa su javni poslovi iz člana 64 stav 1 tač. 2 i 8 ovog zakona.

Javni konkurs iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) definiciju javnih poslova;
- 2) područje na kojem će se vršiti javni poslovi;
- 3) početak i trajanje vršenja javnih poslova;
- 4) uslove koje vršilac javnih poslova treba da ispunjava;
- 5) obaveznu sadržinu prijave za vršenje javnih poslova;
- 6) kriterijume odabira;
- 7) rok u kojem će se izdati rješenje vršiocu javnih poslova;
- 8) ostale moguće stručne i tehničke uslove;
- 9) kontakt osobu za informacije u vezi sa sadržajem javnog konkursa;
- 10) datum, mjesto i vrijeme otvaranja prijave;
- 11) način informisanja kandidata o izboru vršioca javnih poslova.

Postupak otvaranja i ocjenjivanja prijave obavlja Komisija koju obrazuje organ uprave.

Kandidati ili ovlašćeni predstavnici kandidata mogu biti prisutni prilikom otvaranja prijave.

Nepotpune prijave kandidati mogu dopuniti u roku od osam dana od dana upozorenja, a u suprotnom, biće odbijeni o čemu se kandidati moraju obavijestiti.

Prijave koje stignu nakon datog roka ne razmatraju se.

Član 89

Na osnovu odluke o izboru, organ uprave sa vršiocem javnih poslova zaključuje ugovor kojim se definišu:

- 1) javni poslovi koji su predmet ugovora;
- 2) područje na kojem će se vršiti javni poslovi;
- 3) veterinare koji će vršiti pojedinačne javne poslove iz ugovora;
- 4) metodi i uslovi vršenja javnih poslova iz ugovora;
- 5) prava, obaveze i odgovornost vršioca javnih poslova i veterinara;
- 6) radno vrijeme i način obezbjeđenja neprekidne brige o zaštiti zdravlja životinja;
- 7) početak i rok važenja ugovora;
- 8) izvor i način finansiranja javnih poslova koji će se vršiti po osnovu ugovora;
- 9) prestanak rada vršiocu javnih poslova ili veterinaru;
- 10) rok za podnošenje zahtjeva za prestanak ugovora.

Vršioци javnih poslova i veterinari iz ovog člana odgovaraju za svoj rad organu uprave.

Član 90

Javni poslovi iz člana 87 ovog zakona koji se ustupaju pravnim licima neposredno, rješenjem organa uprave, jesu:

1) poslovi preventivne vakcinacije određenih kućnih ljubimaca protiv bjesnila u registrovanim veterinarskim ambulantama, veterinarskim ambulantama za kuće ljubimce i veterinarskim klinikama u objektu;

2) poslovi iz člana 62 stav 2 ovog zakona;

3) poslovi iz člana 64 stav 1 tačka 7 ovog zakona.

Rješenje iz stava 1 ovog člana je konačno u upravnom postupku.

Član 91

Mrežu pravnih lica u Republici koja obavljaju javne poslove u oblasti veterinarstva čine: Institut, Laboratorija i pravna lica koja vrše javne poslove po osnovu prenešenih javnih ovlašćenja u skladu sa ovim zakonom.

Kod uspostavljanja mreže iz stava 1 ovog člana poštovaće se: strategija razvoja poljoprivrede u Republici; zdravstveno stanje životinja i epizootiološka situacija; geografske karakteristike terena; brojno stanje životinja, gustina naseljenosti, intenzitet stočarske i poljoprivredne proizvodnje i sl.

Mrežu iz stava 1 ovog člana utvrđuje Vlada Republike Crne Gore.

IX. STRUČNO USAVRŠAVANJE

Član 92

Veterinari i veterinarski tehničari imaju pravo i obavezu na stručno usavršavanje.

Veterinari zaposleni u Ministarstvu, odnosno organu uprave se usavršavaju i prolaze propisane provjere znanja u okviru programa koje donosi organ uprave.

Ostali veterinari se usavršavaju i prolaze propisane provjere znanja u okviru programa koje donosi Komora, u saradnji sa organom uprave.

X. REGISTRI, EVIDENCIJE, BAZE PODATAKA I INFORMACIONI SISTEM

Član 93

Lica koja vrše veterinarsku djelatnost moraju voditi ovim zakonom propisane evidencije, registre i baze podataka koje se povezuju u jedinstven informacioni sistem.

Ministarstvo obezbjeđuje povezivanje informacionog sistema iz stava 1 ovog člana sa međunarodnim informacionim sistemima u veterinarstvu.

Bliže uslove vođenja registara, evidencija i baza podataka iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

XI. POSEBNA OVLAŠĆENJA MINISTARSTVA

Član 94

U cilju sprječavanja unošenja i širenja određenih zaraznih bolesti životinja sa liste A iz drugih zemalja i radi njihovog suzbijanja na teritoriji Republike, Ministarstvo može ograničiti ili zabraniti prelazak granice licima u oba pravca, kada se određena bolest javila ili raširila u graničnoj oblasti Republike ili u odgovarajućoj graničnoj oblasti susjedne zemlje.

XII. INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 95

Poslove inspekcijuskog nadzora u oblasti veterinarstva vrši organ uprave preko republičkih veterinarskih inspektora, u skladu sa zakonom.

1. Ovlašćenja inspektora

Član 96

Pored ovlašćenja inspektora utvrđenih Zakonom o inspekcijском nadzoru, republički veterinarski inspektor ima i ovlašćenja da:

- 1) pregleda životinje i nalaže mjere za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti životinja;
- 2) prati i kontroliše sprovođenje Operativnog programa i vršenje javnih poslova po osnovu prenešenih ovlašćenja;
- 3) nadgleda i pregleda životinje, proizvode, sirovine i namirnice, sjeme životinja, jajne ćelije i oplođene jajne ćelije, hranu za životinje, vodu za piće i napajanje;
- 4) prati i kontroliše efikasnost i štetnost veterinarskih lijekova;
- 5) uzima uzorke namirnica i sirovina, aditiva i otpadaka, hrane za životinje, vode i sredstava za zaštitu životinja, sjemena životinja, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija u cilju ispitivanja njihove zdravstvene ispravnosti;
- 6) prati promet i upotrebu veterinarskih lijekova i sredstava za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju u skladu sa ovim zakonom;
- 7) pregleda i kontroliše evidenciju koju uvoznici moraju voditi;
- 8) vrši kontrolu izdavanja veterinarskih uvjerenja i uputa;
- 9) pregleda poslovne knjige, evidencije o rezultatima ispitivanja i druga dokumenta fizičkih i pravnih lica koja se odnose na primjenu veterinarskih propisa i propisa o stavljanju veterinarskih lijekova u promet.

Pored ovlašćenja iz stava 1 ovog člana, republički veterinarski inspektor koji vrši inspekcijски nadzor na graničnom prelazu ima ovlašćenje i da:

- 1) nakon prethodnog veterinarskog pregleda pošiljke i prateće dokumentacije, dozvoli uvoz, tranzit ili skladištenje životinja, namirnica, sirovina, proizvoda, veterinarskih lijekova i medicinske opreme, hrane za životinje i otpadaka rješenjem kojim za svaku pošiljku posebno utvrdi da na osnovu propisanih uslova nema veterinarskih smetnji za njihov uvoz, tranzit, odnosno skladištenje;

2) pregleda i kontroliše pošiljke koje su namijenjene za izvoz, ako se na graničnom prelazu pretovaruju, odnosno skladište u registrovanim skladištima pod propisanim uslovima, izdaje uvjerenje o zdravstvenom stanju životinja i potvrdu o zdravstvenoj bezbjednosti pošiljke;

3) uzima uzorke namirnica, proizvoda, sirovina i otpadaka životinjskog porijekla, kao i hrane za životinje i šalje ih na ispitivanje u ovlaštene laboratorije ili obavlja potrebna ispitivanja u laboratoriji na graničnom prelazu;

4) pregleda poslovne knjige i dokumenta lica koja se bave međunarodnim prevozom;

5) pregleda i kontroliše veterinarsko-sanitarne uslove na graničnim prelazima, skladištima, carinskim skladištima i bescarinskim zonama;

6) vodi evidenciju izvoznih, uvoznih i tranzitnih pošiljki prilikom prelaska državne granice;

7) prati i kontroliše dezinfekciju prevoznih sredstava, skladišta i opreme na graničnim prelazima, carinskim skladištima i slobodnim carinskim zonama;

8) prati pojavu i kretanje zaraznih bolesti životinja u susjednim zemljama i o svojim saznanjima obavještava organ uprave.

2. Obaveze i ovlašćenja inspektora

Član 97

Pored obaveza i ovlašćenja inspektora utvrđenih Zakonom o inspekcijskom nadzoru, republički veterinarski inspektor, kada utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, ima i obaveze i ovlašćenja da:

1) zabrani promet životinja koje nisu označene na propisan način;

2) zabrani proizvodnju, promet i upotrebu hrane za životinje i vode za napajanje životinja kada sadrže patogene mikroorganizme ili materije štetne po zdravlje životinja i ljudi;

3) zabrani promet koža životinja koje su zaklane bez prethodnog veterinarskog pregleda ili koje potiču od uginulih životinja za koje nije utvrđen uzrok uginuća ili od životinja za koje nije utvrđeno da potiču sa nezaraženog područja ili kada nijesu skladištene odvojeno od pregledanih koža;

4) zabrani utovar i pretovar životinja, proizvoda, sirovina, namirnica, hrane za životinje i otpadaka kada ne ispunjavaju propisane uslove;

5) zabrani promet i upotrebu sirovina i namirnica koje nijesu zdravstveno ispravne;

6) zabrani promet i upotrebu veterinarskih lijekova, mamaca i otrova koji se koriste u veterinarskoj medicini, a koji nijesu ispitani;

7) zabrani izdavanje veterinarskih uvjerenja pri pojavi zarazne bolesti životinja ili kada se sumnja na zaraznu bolest ili kada životinja potiče iz objekta sa neprovjerenim ili sumnjivim epizootiološkim uslovima;

8) naređuje oduzimanje i uništavanje zdravstveno neispravnih sirovina, namirnica, hrane za životinje i veterinarskih lijekova;

9) određuje način osposobljavanja uslovno upotrebljivih sirovina, namirnica, hrane za životinje ili njihove prerade u druge svrhe;

10) naređuje otklanjanje nedostataka u proizvodnji, prometu životinja, namirnica, sirovina, hrane za životinje, kao i prometu veterinarskih lijekova;

11) određuje granice zaraženog i ugroženog područja i izvještava o pojavi zaraznih bolesti životinja kao i o radu veterinarskih pravnih lica u vezi sa pojavom zarazne bolesti životinja;

12) naređuje mjere za zaštitu životinja od mučenja.

3. Upravne mjere i radnje

Član 98

Pored upravnih mjera i radnji propisanih Zakonom o inspekcijskom nadzoru, republički veterinarski inspektor obavezan je da preduzima i sledeće upravne mjere i radnje:

1) zabrani upotrebu vozila za prevoz životinja, proizvoda, sirovina, namirnica, hrane za životinje, vode za napajanje životinja i otpadaka kada ne ispunjavaju propisane uslove;

2) zabrani upotrebu objekata za uzgoj životinja, stanica i luka namijenjenih utovaru, pretovaru i istovaru životinja kada ne ispunjavaju propisane uslove;

3) zabrani klanje životinja, sakupljanje i obradu sirovina i proizvodnju namirnica kada nijesu ispunjeni propisani uslovi;

4) zabrani upotrebu poslovnih objekata, instalacija i opreme za proizvodnju i promet, za industrijske, zanatske i druge svrhe, ako ne ispunjavaju uslove u skladu sa propisima;

5) naredi uništavanje namirnica u prometu kada nijesu propisno označene ili praćene propisanim veterinarskim potvrdama;

6) pečati sredstava za rad, radne prostorije, opremu i predmete pod svojom kontrolom;

- 7) naređuje potrebne mjere za zaštitu hrane za životinje i vode za napajanje životinja;
 - 8) naređuje otklanjanje nedostataka u vezi sa dobijanjem, skladištenjem i prometom sjemena životinja, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija;
 - 9) zabranjuje promet zdravstveno neispravnog sjemena životinja, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija;
 - 10) uništava zdravstveno neispravno sjeme životinja, jajne ćelije i oplođene jajne ćelije;
 - 11) naređuje otklanjanje nedostataka u vezi sa sakupljanjem, transportom i preradom otpadaka;
 - 12) naređuje uklanjanje leševa životinja, klaničnih otpadaka i drugih otpadaka životinjskog porijekla.
- Pored upravnih mjera i radnji iz stava 1 ovog člana, republički veterinarski inspektor koji vrši inspekcijski nadzor na graničnom prelazu obavezan je da preduzima i sledeće upravne mjere i radnje:
- 1) zabrani uvoz, izvoz i tranzit pošiljaka, ako:
 - pošiljka ili prevozno sredstvo ne ispunjava propisane uslove;
 - pošiljka potiče iz zaraženog područja;
 - je pošiljka zaražena;
 - nema propisano uvjerenje o zdravstvenom stanju životinja ili potvrdu o zdravstvenoj bezbjednosti pošiljke ili drugi potrebni dokument koji mora pratiti pošiljku;
 - utvrdi da pošiljka ugrožava zdravlje životinja i ljudi;
 - namirnice namijenjene za ishranu ljudi sadrže štetne materije iznad maksimalno dozvoljenih granica;
 - utvrdi da namirnice nijesu zdravstveno ispravne za ishranu ljudi,
 - pošiljka ne ispunjava propisane uslove u vezi sa zaštitom životinja od mučenja;
 - 2) privremeno zabrani uvoz, izvoz i tranzit pošiljaka, ako treba otkloniti nedostatke na pošiljkama i pratećoj dokumentaciji ili ako sumnja na kontaminaciju pošiljke;
 - 3) oduzme licima, koja su prešla granicu Republike, životinje, namirnice i sirovine i naredi njihovo neškodljivo uništavanje, u skladu sa ovim zakonom;
 - 4) zabrani korišćenje objekata na graničnom prelazu, ako ne ispunjavaju propisane uslove;
 - 5) zabrani upotrebu hrane za životinje i prostirke, ako ne ispunjavaju propisane uslove;
 - 6) zabrani upotrebu vozila za prevoz pošiljaka, ako ne ispunjavaju propisane uslove.

XIV. KAZNENE ODREDBE

Član 99

Novčanom kaznom od dvjestopedesetostrukog do tristostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici kazniće se za prekršaj organ ili pravno lice i preduzetnik, ako odmah ne obavijesti veterinarsko pravno lice ili veterinarsku inspekciju ako utvrdi da postoji opasnost po zdravlje životinja ili u vezi sa tim opasnost za zdravlje ljudi i ako u određenom roku ne da neophodne podatke o obavljenoj zdravstvenoj zaštiti životinja i sprovedenim mjerama, kao i ako im ne omogući da se uvjere u vjerodostojnost dobijenih podataka (član 5).

Novčanom kaznom od dvjestostrukog do tristostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici kazniće se za prekršaj organ ili pravno lice i preduzetnik, ako:

- 1) ne sprovede ili u određenom roku ne sprovede jednu ili više naređenih posebnih preventivnih mjera za sprječavanje pojave zaraznih bolesti životinja i posebnih preventivnih mjera protiv zoonoza (čl. 11 i 12);
- 2) ne sprovede ili u određenom roku ne sprovede jednu ili više naređenih mjera za suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti životinja u slučaju pojave ili sumnje na zaraznu bolest životinja (član 14);
- 3) bez odlaganja ne izda stručno uputstvo o propisanim veterinarskim mjerama, ne preduzme te mjere za potvrdu, isključenje, odnosno utvrđivanje uzoraka uginuća životinja i drugih propisanih mjera u vezi transporta i obavješćavanja u cilju sprječavanja širenja zarazne bolesti ili propadanja materijala (član 15);
- 4) ne obavijesti nadležnu zdravstvenu ustanovu o sumnji ili postojanju zoonoze (član 16 stav 2);
- 5) ne utvrdi granice zaraženog i ugroženog područja i ne naredi sprovođenje propisanih mjera na ugroženom području (član 18 st. 1 i 2);
- 6) ne obezbijedi propisane uslove za promet životinja, namirnica, proizvoda, sirovina i otpadaka, njihov utovar, pretovar i istovar u transportu željeznicom, vodenim, vazдушnim i drumskim sredstvima transporta (član 27);

7) vrši promet životinja, namirnica, sirovina, proizvoda, otpadaka, hrane za životinje, veterinarskih lijekova i medicinske opreme za vrijeme zabrane ili ograničenja prometa u slučaju pojave bolesti životinja sa liste A ili drugih veterinarskih razloga (član 28);

8) ne postupa u skladu sa članom 31 ovog zakona;

9) ne obavlja propisane veterinarske preglede i ispitivanja, kao i druga postupanja suprotno članu 32 ovog zakona;

10) ne postupa u skladu sa članom 33 ovog zakona;

11) ne postupa u skladu sa članom 35 ovog zakona;

12) ne obavlja klanje životinja čije se meso koristi za javnu potrošnju u klanicama i ne izvrši obavezu veterinarsku kontrolu tih životinja odnosno njihovog mesa, kao i ne prijavi klanje kopitara i papkara nadležnom veterinaru (član 36);

13) ne sprječava posljedice koje mogu nastati upotrebom štetnih materija u sirovinama, namirnicama i hrani za životinje i ne zabrani upotrebu određenih štetnih materija (član 42);

14) ne postupa u skladu sa članom 43 ovog zakona;

15) ne obezbijedi sistematsko praćenje zdravstvenog stanja i reproduktivne sposobnosti priplodnih životinja, kao i druge uslove u skladu sa članom 46 stav 2 ovog zakona;

16) dobijanje, skladištenje i stavljanje u promet sjemena životinja, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija obavljaju pravna lica koja ne ispunjavaju propisane uslove za obavljanje te djelatnosti ili o tome ne vode propisanu evidenciju (član 47);

17) osjemenjavanje životinja vrše pravna lica koja ne ispunjavaju zakonom propisane uslove za obavljanje te djelatnosti (član 48);

18) ne preduzima preventivne mjere radi zaštite životne sredine i po zdravlje štetne posljedice u skladu sa ovim zakonom, propisima donijetim na osnovu njega i propisima o zaštiti životne sredine, kao i ne preduzima preventivne i druge mjere u skladu sa članom 51 ovog zakona;

19) ne vrši zakopavanje ili spaljivanje leševa u skladu sa članom 53 ovog zakona;

20) veterinarsku djelatnost obavljaju pravna lica koja ne ispunjavaju propisane uslove u pogledu kadra, objekta, higijene, tehničkih uslova i opreme (član 61);

21) ne postupa u skladu sa članom 74 ovog zakona;

22) ne obezbijedi neprekidno dežurstvo ili pripravnost (član 83);

23) ne vode propisane evidencije, registre i baze podataka (član 93 stav 1).

Za prekršaj iz st. 1 i 2 ovog člana kazniće se fizičko lice, kao i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici.

Za prekršaj iz st. 1 i 2 ovog člana veterinarski inspektor može naplatiti novčanu kaznu na mjestu izvršenja prekršaja fizičkom licu u visini trostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici.

Član 100

Novčanom kaznom od pedesetostrukog do dvjestostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici kazniće se za prekršaj organ ili pravno lice i preduzetnik, ako:

1) ne omogući izvođenje veterinarskih pregleda i kontrola, uzimanje materijala potrebnog za ispitivanje, kao i sprovođenje drugih propisanih mjera (član 5 stav 4);

2) ne pruži hitnu veterinarsku pomoć (član 5 stav 3);

3) ne vodi propisanu evidenciju (član 5 stav 6);

4) u propisanom roku ne prijavi životinje, objekat i opremu, kao i svaku promjenu u vezi sa tim organu uprave, odnosno nabavku psa, uginuće, bjekstvo i bilo koju drugu promjenu u vezi sa psom ili štenetom (član 13 st. 4, 5 i 6);

5) ne izvrši obilježavanje životinja na propisani način (član 21 stav 1);

6) ne obezbijedi saglasnost propisanu članom 29 ovog zakona;

7) hranu za životinje u prometu ne prati propisana veterinarska potvrda ili drugi odgovarajući dokument o zdravstvenoj ispravnosti (član 44 stav 1);

8) ne označava ili ne certifikuje namirnice u prometu (član 26);

9) ne vodi evidenciju o porijeklu, ne obilježava i ne dostavlja uzorke otkupljene kože radi ispitivanja na bedrenicu (član 25);

10) vlasnik ili prevoznik ne ispunji uslove za transport i ne omogući izvršenje inspekcijskog pregleda i ne preduzima druge mjere i radnje utvrđene članom 30 ovog zakona;

11) ne postupa u skladu sa članom 38 ovog zakona;

12) ne postupa u skladu sa članom 49 ovog zakona;

13) ne postupa sa leševima životinja i otpacima u skladu sa članom 52 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice, kao i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od petostrukog do petnaestostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana veterinarski inspektor može naplatiti novčanu kaznu na mjestu izvršenja prekršaja fizičkom licu u visini trostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici.

Član 101

U slučaju prekršaja iz člana 99 stav 2 tač. 8 i 11 ovog zakona, osim kazne, izriče se i zaštitna mjera oduzimanja predmeta kojim je prekršaj izvršen.

U slučaju prekršaja iz člana 99 stav 2 tačka 11 ovog zakona, osim kazne, izriče se i zaštitna mjera zabrane vršenja djelatnosti.

XIV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 102

Postojeća pravna lica koja obavljaju veterinarsku djelatnost i službe u okviru pravnih lica uskladiće svoje poslovanje sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 103

Svi objekti u državnoj svojini koji su namjenski izgrađeni za vršenje veterinarske djelatnosti, kao i sredstva i oprema koja je služila za tu namjenu moraju se koristiti samo za vršenje veterinarske djelatnosti.

Član 104

Javna veterinarska ustanova Crne Gore prestaje sa radom po isteku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, u kojem roku će se izvršiti njena transformacija po posebnom programu Vlade Republike Crne Gore.

Član 105

Do izdavanja veterinarskih licenci u skladu sa ovim zakonom, doktori veterinarske medicine, odnosno diplomirani veterinari, koji su položili stručni ispit, mogu vršiti veterinarske poslove u skladu sa postojećim ovlaštenjima.

Izdavanje licenci iz stava 1 ovog člana izvršiće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 106

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se važeći propisi, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 107

Odredba člana 35 stav 2 ovog zakona primjenjivaće se za industrijske i izvozne objekte po isteku 12 mjeseci, a za ostale objekte po isteku 36 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 108

Vlada Republike Crne Gore osnovaće organ uprave iz člana 4 ovog zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 109

Liste bolesti iz člana 7 ovog zakona objaviće se u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Član 110

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zdravstvenoj zaštiti životinja ("Službeni list RCG", br. 39/92 i 59/92).

Član 111

Nakon isteka roka iz člana 104 ovog zakona prestaje da važi Odluka o osnivanju Javne veterinarske ustanove ("Službeni list RCG", br. 59/92).

Član 112

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".

LISTE ZARAZNIH BOLESTI ŽIVOTINJA

LISTA A -

LIST A DISEASES

Naziv bolesti	Naziv bolesti - engleski
Slinavka i šap	Foot and mouth disease
Vezikularni stomatitis	Vesicular stomatitis
Vezikularna bolest svinja	Swine vesicular disease
Kuga goveda	Rinderpest
Kuga malih preživara	Paste des petits ruminants
Zarazna pleuropneumonija goveda	Contagious bovine pleuropneumonia
Bolest kvrgave kože	Lumpy skin disease
Groznica doline Rifta	Rift Valley fever
Bolest plavog jezika	Bluetongue
Boginje ovaca i koza	Sheep pox and goat pox
Kuga konja	African horse sickness
Afrička kuga svinja	African swine fever
Klasična kuga svinja	Classical swine fever
Visokopatogena aviarna influenza	Highly pathogenic avian influenza
Newcastle bolest	Newcastle disease

LISTA B -	LIST B DISEASES
Zarazne bolesti više vrsta životinja	- Multiple species diseases
Bedrenica (antraks)	Anthrax
Aujeszkijeva bolest	Aujeszkij's disease
Ehinokokoza (hidatidoza)	Echinococcosis/hydatidosis
Vodenasto srce	Heartwater
Leptospiroza	Leptospirosis
Q-groznica	Q Fever
Bjesnilo	Rabies
Paratuberkuloza	Paratuberculosis
New world screwworm (Cochliomyia hominivorax)	New world screwworm (Cochliomyia hominivorax)
Old world screwworm (Chrysomya bezziana)	Old world screwworm (Chrysomya bezziana)

Trihineloz	Trichinellosis
Zarazne bolesti goveda -	Cattle diseases
Anaplazmoza	Bovine anaplasmosis
Babesioza	Bovine babesiosis
Bruceloza goveda	Bovine brucellosis
Genitalna kampilobakterioza goveda	Bovine genital campylobacteriosis
Tuberkuloza goveda	Bovine tuberculosis
Cisticerkoza	Bovine cysticercosis
Dermatofiloz	Dermatophilosis
Enzootska leukoza goveda	Enzootic bovine leucosis
Hemoragijska septikemija goveda	Haemorrhagic septicaemia
Infektivni rinotraheitis goveda/ zarazni pustulozni vulvovaginitis (IBR/IPV)	Infectious bovine rhinotracheitis/ infectious pustular vulvovaginitis
Tajlerioza	Theileriosis
Trihomonijaza	Trichomonosis
Tripanozomijaza	Trypanosomosis (tsetse-transmitted)
Maligna kataralna groznica	Malignant catarrhal fever
Spongiformna encefalopatija goveda	Bovine spongiform encephalopathy
Zarazne bolesti ovaca i koza	Sheep and goat diseases
Brucella ovis infekcija	Ovine epididymitis (Brucella ovis)
Bruceloza ovaca i koza - meliotokokoza	Caprine and ovine brucellosis (excluding B.ovis)
Artritis i encefalitis koza	Caprine arthritis/encephalitis
Zarazna agalaktija	Contagious agalactia
Zarazna pleuropneumonija koza	Contagious caprine pleuropneumonia
Enzootski pobačaj ovaca	Enzootic abortion of ewes (ovine chlamydiosis)
Plućna adenomatoza ovaca	Ovine pulmonary adenomatosis

Najrobi bolest ovaca	Nairobi sheep disease
Salmoneloza	Salmonellosis (S.abortusovis)
Skrepi	Scrapie
Maedi-visna	Maedi-visna

Zarazne bolesti kopitara	Equine diseases
Kontagiozni metritis kobila	Contagious equine metritis
Durina	Dourine
Epizootski limfangitis (afrička sakagija)	Epizootic lymphangitis
Konjski encefalomijelitis	Equine encephalomyelitis (Eastern and Western)
Infektivna anemija kopitara	Equine infectious anaemia
Influenca konja (virus tip A)	Equine influenza
Piroplazmoza konja	Equine piroplasmosis
Virusni rinopneumonitis konja	Equine rhinopneumonitis
Sakagija	Glanders
Boginje konja	Horse pox
Zarazni arteritis konja	Equine viral arteritis
Japanski encefalitis	Japanese encephalitis
Šuga konja	Horse mange
Sura	Surra (Trypanosoma evansi)
Venecuelski encefalitis konja	Venezuelan equine encephalomyelitis

Zarazne bolesti svinja	Swine diseases
Atrofični rinitis svinja	Atrophic rhinitis of swine
Cisticerkoza svinja	Porcine cysticercosis
Bruceloza svinja	Porcine brucellosis
Transmisivni gastroenteritis svinja	Transmissible gastroenteritis
Zarazna uzetost svinja	Enterovirus encephalomyelitis
Reproduktivni i respiratorni sindrom svinja	Porcine reproductive and respiratory syndrome

Zarazne bolesi živine	Avian diseases
Zarazni bronhitis živine	Avian infestious bronchitis
Zarazni laringotraheitis živine	Avian infectious laryngotracheitis
Tuberkuloza živine	Avian tuberculosis
Virusni hepatitis pataka	Duck virus hepatitis
Virusni enteritis pataka	Duck virus enteritis
Kolera živine	Fowl cholera
Boginje živine	Fowl pox
Kokošji tifus i polurozis	Fowl typhoid
Zarazna bolest burze (gumboro bolest)	Infectious bursal disease (Gumboro disease)
Marekova bolest	Marek`s disease
Mikoplazmoza	Avian mycoplasmosis (M. gallisepticum)
Psitakoza	Avian chlamydiosis
Tifus peradi	Pullorum disease
Zarazne bolesi kunića i zečeva -	Lagomorph diseases
Miksomatoza	Myxomatosis
Tularemija	Tularemia
Virusna hemoragijska bolest kunića	Rabbit haemorrhagic disease
Zarazne bolesi pčela -	Bee diseases
Akaroza pčela	Acariosis of bees
Američka Kuga pčelinjeg legla	American foulbrood
Evropska trulež pčelinjeg legla	European foulbrood
Nozemoza	Nosemosis of bees
Varooza	Varroosis

Ostale bolesi liste
B

-

Other List B diseases

Lajšmanioza

Leishmaniosis

OSTALE
BOLESTI

-

OTHER DISEASES

Listerioza

Listeriosis

Toksoplazmoza

Toxoplasmosis

Melioidoza

Melioidosis

Blekleg

Blackleg

Botulizam

Botulism

Ostale klostridijalne infekcije

Other clostridial infections

Ostale pastereloze

Other pasteurelloses

Aktinomikoza

Actinomycosis

Crijevena infekcija salmonelama

Intestinal Salmonella Infections

Kokcidioza

Coccidiosis

Distomatoza

Distomatosis (liver fluke)

Filarioza

Filariosis

Goveda virusna dijareja

Mucosal disease/Bovine virus
diarrhoea

Vibrionik dizenterija

Virionic dysentery

Warble infestacija

Warble infestation

Kontagiozni pustularni dermatitis

Contagious pustular dermatitis

Fut-rot

Foot - rot

Kontagiozna oftalmija

Contagious ophthalmia

Enterotoksemija

Enterotoxaemia

Limfadenitis

Caseous lymphadenitis

Šuga ovaca

Sheep mange

Egzantema koitale konja

Equine coital exanthema

Ulcerativni limfangitis

Ulcerative lymphadenitis

Strangles

Strangles

Salmoneloza konja

Salmonellosis (S.abortus equi)

Crveni vjetar svinja	Swine erysipelas
Infektivna korica	Infectious coryza
Encefalomyelitis živine	Avian encephalomyelitis
Spirohezoza živine	Avian spirochaetosis
Salmoneloza živine	Avian salmonellosis (excluding fowl typhoid and pullorum disease)
Leukoza živine	Avian leucosis
BOLESTI RIBA KOJE SE PRIJAVLJUJU OIE-U -	FISH DISEASES NOTIFIABLE TO THE OIE
Epizootska hematopoetska nekroza	Epizootic haematopoietic necrosis
Zarazna hematopoetska nekroza	Infectious haematopoietic necrosis
Bolest uzrokovana virusom masou	Oncorhynchus masou virus disease
Proljetna viremija šarana	Spring viraemia of carp
Virusna hemoragijska septikemija pastrmki	Viral haemorrhagic septicaemia
BOLESTI ŠKOLJKI KOJE SE PRIJAVLJUJU OIE-U	MOLLUSE DISEASES NOTIFIABLE TO THE OIE
Bonamioza	Bonamiosis (Bonamia exitiosus, B. ostreae, Mikrocytos roughleyi) MSX disease (Haplosporidium nelsoni)
Marteilioza	Marteiliosis (Marteilia refringens, M. sydneyi)
Mikrocitoza	Mikrocytosis (Mikrocytos mackini)
Perkinsoza	Perkinsosis (Perkinsus marinus, P. olseni/atlanticus)
BOLESTI RAKOVA KOJE SE PRIJAVLJUJU OIE-U	DISEASES OF CRUSTACEANS NOTIFIABLE

	TO THE OIE
Taura sindrom	Taura syndrome
Bolest - vajt spot	White spot disease
Bolest žute glave	Yellowhead disease

OSTALE ZNAČAJNE BOLESTI RIBA - OTHER SIGNIFICANT DISEASES OF FISH

Channel catfish virus disease
Viral encephalopathy and retinopathy
Infectious pancreatic necrosis
Infectious salmon anaemia
Epizootic ulcerative syndrome
Bacterial kidney disease (Renibacterium salmoninarium)
Enteric septicaemia of catfish (Edwardsiella ictaluri)
Piscirickettsiosis (Gyrodactylus salaris)
Gyrodactylosis (Gyrodactylus salaris)
Red sea bream iridoviral disease
White Sturgeon iridoviral disease

OSTALE ZNAČAJNE BOLESTI ŠKOLJKI - OTHER SIGNIFICANT DISEASES OF MOLLUSCS

SSO disease (Hyplosporidium costale)
Withering syndrome of abalones (Candidatus Xenohalictis californiensis)

OSTALE ZNAČAJNE BOLESTI RAKOVA - OTHER SIGNIFICANT DISEASES OF CRUSTACEANS

Tetrahedral baculovirosis (Baculovirus penaei)
Spherical baculovirosis (Penaeus monodon-type baculovirus)
Infectious hypodermal and haematopoietic necrosis

Crayfish plague (*Aphanomyces*
astaci)
Spawner-isolated mortality virus
disease